

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Παράρτημα Α14

Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Του Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

**«ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ, ΝΕΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ»**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Γραμματεία Συγκλήτου

Αθήνα, 29-12-2022

Ταχ. Δ/ση: Πανεπιστημίου 30

Πληροφορίες: Γεωργία Νικολοπούλου

Τηλέφωνο: 210 368.9765

e-mail: gnikolop@uoa.gr

ΠΡΟΣ: -Διεύθυνση Εκπαίδευσης και
Έρευνας

ΚΟΙΝ: -Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων
και Φοιτητικής Μέριμνας

ΘΕΜΑ 28^ο: Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών ΕΚΠΑ

ΣΧΕΤ: Το 138467/20-12-22 έγγραφο.

Σας διαβιβάζουμε απόσπασμα πρακτικών της Συγκλήτου, της συνεδρίας της 29^{ης}-12-2022, που αφορά στο ανωτέρω θέμα, για να λάβετε γνώση και παρακαλούμε για τις ενέργειες της αρμοδιότητάς σας.

Ο Πρύτανης

*

Μελέτιος-Αθανάσιος Κ. Δημόπουλος

* Η υπογραφή του παρόντος εγγράφου έχει τεθεί στο πρωτότυπο, το οποίο παραμένει στο αρχείο της Γραμματείας Συγκλήτου και η διεκπεραίωσή του θα γίνει ηλεκτρονικά

Απόσπασμα πρακτικών Συγκλήτου της συνεδρίας της 29-12-2022
(5^η συνεδρία -με τηλεδιάσκεψη- ακαδημαϊκού έτους 2022-2023)

Θέμα 28ο

Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών ΕΚΠΑ

Η Σύγκλητος λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 79 παρ. 2β του ν. 4957/2022.
2. Έγγραφο του Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας με αρ. πρωτ. 138467/20-12-2022 με το οποίο υποβάλλεται προς έγκριση σχέδιο Κανονισμού για προγράμματα δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών, το οποίο καταρτίστηκε από την Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών στη συνεδρία της 23^{ης}-12-2022.

Αποφασίζει, βάσει του άρθρου 16 του ν. 4957/2022, την έγκριση του Κανονισμού Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών ΕΚΠΑ, ο οποίος προσαρτάται στην παρούσα και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής.

Αθήνα, 29-12-2022

Ο Πρύτανης

*

Μελέτιος-Αθανάσιος Κ. Δημόπουλος

* Η υπογραφή του παρόντος εγγράφου έχει τεθεί στο πρωτότυπο, το οποίο παραμένει στο αρχείο της Γραμματείας Συγκλήτου και η διεκπεραίωσή του θα γίνει ηλεκτρονικά

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΑΙ ΤΡΙΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

A. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΑΡΘΡΟ 1: Οργάνωση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

1.1 Η ίδρυση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) περιλαμβάνεται στο πολυετές αναπτυξιακό σχέδιο κάθε Τμήματος/Σχολής και εντάσσεται στον στρατηγικό σχεδιασμό του Πανεπιστημίου.

1.2 Τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, διέπονται από επιστημονική συνοχή, αναφέρονται σε ειδικότητες συγγενείς προς τα επιστημονικά πεδία των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών και πληρούν προϋποθέσεις που εγγυώνται υψηλό επίπεδο σπουδών και οδηγούν στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.). Ο αριθμός των ειδিকেύσεων ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του κάθε Π.Μ.Σ. και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του οκτώ (8).

1.3 Τα Τμήματα, που παρέχουν σπουδές πρώτου κύκλου, μπορούν να οργανώνουν και να λειτουργούν:

α) Μονομηματικά Π.Μ.Σ.

β) Διατμηματικά Π.Μ.Σ., σε συνεργασία με άλλα Τμήματα του Ε.Κ.Π.Α.,

γ) Διιδρυματικά Π.Μ.Σ., σε συνεργασία με Τμήματα άλλων Α.Ε.Ι., με την Ακαδημία Αθηνών, με Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες, ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258), Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, καθώς και αναγνωρισμένους επιστημονικούς φορείς και ενώσεις που λειτουργούν υπό τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Δεν επιτρέπεται η σύμπραξη με εκπαιδευτικούς φορείς μη τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης του ν. 3696/2008 (Α' 177). Σε περίπτωση συμπράξεων με φορείς που δεν παρέχουν ισότιμη εκπαίδευση και ισότιμα πτυχία με τα Α.Ε.Ι., η ακαδημαϊκή λειτουργία του Π.Μ.Σ. ανήκει αποκλειστικά στο Ε.Κ.Π.Α.

δ) Κοινά Π.Μ.Σ., σε συνεργασία με ιδρύματα και ερευνητικούς οργανισμούς της αλλοδαπής, με ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς και οργανισμούς.

ε) Κοινά Διεθνή Διιδρυματικά Π.Μ.Σ. σε συνεργασία με τα πανεπιστήμια που συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο των Πολιτών CIVIS. Τα θέματα που σχετίζονται με τον καθορισμό και τη διαδικασία ανάδειξης των οργάνων διοίκησης, τον τρόπο διοίκησης και την οργάνωση των Κ.Δ.Δ.Π.Σ. ρυθμίζονται ελεύθερα από τη συμμαχία, χωρίς περιορισμούς από τις ισχύουσες διατάξεις, υπό την προϋπόθεση τήρησης του κανονιστικού πλαισίου του προγράμματος και των όρων της πρόσκλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

στ) Επαγγελματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο που θεραπεύει το Τμήμα με σκοπό την παροχή τυπικής εκπαίδευσης μεταπτυχιακού επιπέδου αποκλειστικά προς το προσωπικό φορέων του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, στο πλαίσιο υλοποίησης σύμβασης ή προγραμματικής συμφωνίας του Ε.Κ.Π.Α. με φορέα του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, που αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση της οργάνωσης και λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

1.4 Η χρονική διάρκεια λειτουργίας του Π.Μ.Σ. είναι δεκαετής. Υπάρχει δυνατότητα

παράτασης της χρονικής διάρκειας, με απόφαση Συγκλήτου, έπειτα από εισήγηση της Συνέλευσης ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, με την επιφύλαξη της μη πιστοποίησής του κατά την περιοδική αξιολόγηση του Τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 2: Διαδικασία ίδρυσης Π.Μ.Σ.

2.1 Η Συνέλευση του Τμήματος, στο γνωστικό αντικείμενο του οποίου εμπίπτει το περιεχόμενο προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών, εισηγείται προς την Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ε.Μ.Σ.) του Ιδρύματος την ίδρυση σχετικού Π.Μ.Σ.. Εφόσον η Ε.Μ.Σ. και στη συνέχεια η Σύγκλητος εγκρίνουν την ίδρυση του προγράμματος, ακολουθείται η προβλεπόμενη από την ισχύουσα νομοθεσία διαδικασία.

2.2 Η εισήγηση του Τμήματος περιλαμβάνει απόφαση ίδρυσης, αναλυτικό πενταετή προϋπολογισμό, μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας και, σε περίπτωση διατμηματικού, διιδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ., ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας.

2.2.1 Μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας

Στη μελέτη σκοπιμότητας:

- εκτίθενται αναλυτικά οι επιστημονικοί, επιστημολογικοί και κοινωνικοί λόγοι που καθιστούν αναγκαία και σημαντική την ίδρυση και τη λειτουργία του Π.Μ.Σ.,
- παρατίθενται επίσης οι στόχοι του και ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα,
- αναφέρεται η σύνδεση με τα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου που παρέχονται από το Τμήμα αλλά και η διαφοροποίηση της ύλης, υπό την έννοια της εξειδίκευσης, από τον πρώτο κύκλο σπουδών,
- αναφέρεται το διδακτικό προσωπικό που αναμένεται να διδάξει στο ΠΜΣ και αναπτύσσεται η επιστημονική επάρκεια των διδασκόντων/ουσών ως προς το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο, με ανάλογο ερευνητικό και δημοσιευμένο έργο,
- αναφέρεται το υπάρχον διδακτικό προσωπικό του Τμήματος με συναφές γνωστικό αντικείμενο,
- αναφέρεται το λοιπό προσωπικό που πρόκειται να υποστηρίξει την οργάνωση και τη λειτουργία του ΠΜΣ,
- περιγράφεται η υλικοτεχνική υποδομή, ο εξοπλισμός και οι κτηριακές υποδομές που αναμένεται να χρησιμοποιηθούν για τη λειτουργία του προγράμματος (π.χ. χώροι διδασκαλίας, με ειδική αναφορά σε τυχόν απαραίτητους εργαστηριακούς χώρους και του εξοπλισμού τους,, βιβλιοθήκη κ.λπ.).

2.2.2 Αναλυτικός πενταετής προϋπολογισμός

Ο πενταετής προϋπολογισμός περιλαμβάνει απαραίτητως τους πάσης φύσεως πόρους του προγράμματος και το λειτουργικό κόστος του προγράμματος, όπως: αμοιβές για διοικητική-τεχνική υποστήριξη του προγράμματος, αμοιβές διδακτικού προσωπικού, δαπάνες μετακίνησης, δαπάνες αναλωσίμων, εξοπλισμού και υλικοτεχνικής υποδομής, δαπάνες χορήγησης υποτροφιών και λοιπές λειτουργικές δαπάνες (π.χ. έξοδα δημοσιότητας-προβολής, αγοράς εκπαιδευτικού υλικού, οργάνωσης συνεδρίου, δαπάνες εργασιών πεδίου).

Για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των ΠΜΣ που έχουν τέλη φοίτησης πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι:

- α) υπολογίζονται τα έσοδα σύμφωνα με τον ανώτατο αριθμό εισακτέων στο Πρόγραμμα,

β) αφαιρείται το ποσό που αντιστοιχεί στο 30% λόγω απαλλαγής φοιτητών από τα τέλη φοίτησης, στη συνέχεια

γ) υπολογίζεται η παρακράτηση του 30% υπέρ του ΕΛΚΕ και

δ) το ποσό που προκύπτει κατανέμεται στις κατηγορίες δαπάνης.

2.3 Κάθε Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι απαραίτητο να έχει:

α) διακριτό γνωστικό αντικείμενο, ώστε να μην υπάρχει αλληλεπικάλυψη σε σχέση με τα άλλα ΠΜΣ που διοργανώνονται από το Ίδρυμά μας,

β) επάρκεια διδακτικού προσωπικού, ώστε να μπορεί να το υποστηρίξει ακαδημαϊκά (διδασκαλία μαθημάτων, επίβλεψη εργασιών κ.ά.) και διοικητικά (συγκρότηση οργάνων Π.Μ.Σ.),

γ) την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή, που να εξασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία του Προγράμματος.

2.4 Η δομή, η οργάνωση και η λειτουργία ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του ΠΜΣ που συντάσσουν τα όργανα του ΠΜΣ, η οποία εγκρίνεται από τα αρμόδια όργανα και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2.5 Μετά την έκδοση της απόφασης ίδρυσης Π.Μ.Σ. και πριν από την έναρξη της λειτουργίας του, απαιτείται η πιστοποίηση του Π.Μ.Σ. από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.), σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

2.6 Αν τροποποιηθεί η απόφαση ίδρυσης, απαιτείται εκ νέου πιστοποίηση του Π.Μ.Σ. από την ΕΘ.Α.Α.Ε., εφόσον η τροποποίηση αφορά:

- το αντικείμενο και τον σκοπό του προγράμματος, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση του Π.Μ.Σ.,

- τις ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ., που δύναται να οδηγούν στην απονομή διαφορετικού διπλώματος.

2.7 Η απόφαση ίδρυσης Π.Μ.Σ. κοινοποιείται, με επιμέλεια του Ιδρύματος, στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΡΘΡΟ 3: Όργανα ΠΜΣ

3.1. Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος

Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου κατόπιν πρότασης των Κοσμητειών των Σχολών του Ιδρύματος και αποτελείται από ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) από κάθε Σχολή, ένα (1) μέλος που προέρχεται από τις κατηγορίες μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.), και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Ιδρύματος και τον Αντιπρύτανη, που είναι αρμόδιος για ακαδημαϊκά θέματα, ως Πρόεδρο. Τα μέλη της Επιτροπής έχουν εμπειρία στην οργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα σπουδών δεύτερου κύκλου σπουδών. Η θητεία της Επιτροπής είναι δύο (2) ακαδημαϊκά έτη.

Αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι:

α) η υποβολή γνώμης προς τη Σύγκλητο του Ιδρύματος για την ίδρυση νέων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών ή την τροποποίηση των ήδη λειτουργούντων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, μετά την αξιολόγηση των αιτημάτων των Συνελεύσεων των Τμημάτων για την ίδρυση νέων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, των σχετικών εκθέσεων σκοπιμότητας και βιωσιμότητάς τους και την κοστολόγηση της λειτουργίας του Π.Μ.Σ., καθώς και η δυνατότητα

αναπομπής τους, αν η εισήγηση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη ή οι συνοδευτικές εκθέσεις δεν είναι πλήρεις,

- β) η κατάρτιση σχεδίου Κανονισμού για προγράμματα δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών του Ιδρύματος και η υποβολή του προς τη Σύγκλητο,
- γ) η εκπόνηση πρότυπου σχεδίου Κανονισμού λειτουργίας Π.Μ.Σ.,
- δ) ο έλεγχος της τήρησης των Κανονισμών λειτουργίας των Π.Μ.Σ.,
- ε) η παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας, του Κανονισμού και των αποφάσεων των οργάνων διοίκησης του Ιδρύματος από τα Π.Μ.Σ.,
- στ) η παρακολούθηση της εφαρμογής της διαδικασίας απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης,
- ζ) κάθε άλλη αρμοδιότητα που ορίζεται από τον παρόντα Κανονισμό.

Η Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας παρέχει διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη στην Επιτροπή.

Οι γενικές αρχές και η διαδικασία σύμφωνα με τις οποίες λειτουργεί η Επιτροπή είναι οι ακόλουθες:

- α) Η Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας του ΕΚΠΑ διαβιβάζει ηλεκτρονικά σε όλα τα μέλη της Επιτροπής την εισήγηση του Τμήματος και τα λοιπά απαιτούμενα έγγραφα για την ίδρυση/τροποποίηση ΠΜΣ Σχολής/Τμήματος.
- β) Ο αρμόδιος εκπρόσωπος Σχολής εισηγείται σχετικά λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του Νόμου. Η εισήγηση πρέπει να έχει τη μορφή που ο εισηγητής κρίνει προσφορότερη για την παρουσίαση και εκτίμηση του Προγράμματος. Συγκεκριμένα χρήσιμο είναι να καλύπτονται τα ακόλουθα σημεία: Έννοια ίδρυσης/τροποποίησης του ΠΜΣ, Τίτλος ΠΜΣ, Αναφορά σε τυχόν προηγούμενο πρόγραμμα, Διάρκεια σπουδών, Στοιχεία σχέσης/αλληλεπικάλυψης με άλλα ΠΜΣ του ΕΚΠΑ, Στοιχεία για προϋπολογισμό και δίδακτρα. Στη συνέχεια, η εισήγηση διαβιβάζεται πριν από τη συνεδρίαση σε όλα τα μέλη της Επιτροπής.
- γ) Η επιτροπή συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα προκειμένου να διεκπεραιώνεται το ταχύτερο δυνατόν η διαδικασία ίδρυσης/τροποποίησης ΠΜΣ.

3.2 Η Σύγκλητος είναι το αρμόδιο όργανο για θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού και οργανωτικού χαρακτήρα των Π.Μ.Σ..

Συγκεκριμένα:

- α) συγκροτεί την Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος,
- β) εγκρίνει την ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ή την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ.,
- γ) εγκρίνει την παράταση της χρονικής διάρκειας της λειτουργίας των Π.Μ.Σ.,
- δ) συγκροτεί την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατμηματικών, διιδρυματικών ή κοινών Π.Μ.Σ.,
- ε) αποφασίζει την κατάργηση των Π.Μ.Σ. που προσφέρονται από το Α.Ε.Ι.,
- στ) ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα ΠΜΣ δεν ανατίθενται από τον νόμο ειδικώς σε άλλα Όργανα.

3.3 Η Συνέλευση του Τμήματος

Αρμοδιότητες της Συνέλευσης είναι να:

- α) εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα ίδρυσης/τροποποίησης Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,

- β) ορίζει τον/ην Διευθυντή/τρια και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής κάθε Π.Μ.Σ. του Τμήματος,
- γ) εισηγείται εκπροσώπους για τον ορισμό των Επιτροπών Προγραμμάτων Σπουδών των ΔΠΜΣ στα οποία συμμετέχει το Τμήμα,
- δ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,
- ε) αναθέτει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και δύναται να αναθέτει επικουρικό διδακτικό έργο σε Π.Μ.Σ. στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ.
- στ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,
- ζ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,
- η) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),
- θ) αναθέτει σε μεταπτυχιακούς φοιτητές τη διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου σπουδών του Τμήματος,
- ι) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος οι αρμοδιότητες των περ. δ) και στ) δύναται να μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

3.4 Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών

Σε περίπτωση διατμηματικού, διιδρυματικού ή κοινού ΠΜΣ τις αρμοδιότητες της Συνέλευσης ασκεί η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, που συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου του Α.Ε.Ι. που αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης των Συνελεύσεων των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή αρμόδιων οργάνων των συνεργαζόμενων φορέων και αποτελείται από μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.). Ο αριθμός των μελών και η σύνθεσή της καθορίζονται στο Πρωτόκολλο συνεργασίας του Π.Μ.Σ.. Αν στο Π.Μ.Σ. συμμετέχουν φορείς της ημεδαπής ή αλλοδαπής που δεν παρέχουν ισότιμη εκπαίδευση και ισότιμα πτυχία με τα Α.Ε.Ι., στην επιτροπή προγράμματος σπουδών κάθε φορέας δύναται να εκπροσωπείται με ένα (1) μέλος, το οποίο αναδεικνύεται από το αρμόδιο όργανο του φορέα και συμμετέχει στο διδακτικό έργο του Π.Μ.Σ.

Με απόφαση της επιτροπής προγράμματος σπουδών δύναται να συγκροτείται Σ.Ε., με διετή θητεία, στην οποία μετέχουν υποχρεωτικά ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) από τα μέλη της επιτροπής προγράμματος σπουδών.

Στην επιτροπή του προγράμματος σπουδών δύναται να συμμετέχουν Ομότιμοι Καθηγητές του Τμήματος ή των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

3.5. Συντονιστική Επιτροπή

Η Σ.Ε. αποτελείται από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος και ομότιμους καθηγητές, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

- α) καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους, και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),
- β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος,
- γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,
- δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών,
- ε) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου,
- στ) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,
- ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος,
- η) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

3.6. Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό. Σε περίπτωση διατμηματικού, διιδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ. ορίζεται από την επιτροπή προγράμματος σπουδών ένα (1) μέλος της ως Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) προεδρεύει της Σ.Ε., καθώς και της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,
- β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών,
- γ) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,
- δ) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,
- ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,
- στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. και της επιτροπής προγράμματος σπουδών δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

3.7 Γραμματειακή υποστήριξη ΠΜΣ

3.7.1. Η Γραμματεία του επισπεύδοντος Τμήματος είναι αρμόδια για τη γραμματειακή

και διοικητική υποστήριξη του ΠΜΣ.

3.7.2. Ο/Η Γραμματέας του Τμήματος ορίζει υπάλληλο ή υπαλλήλους – ανάλογα με τον αριθμό των ΠΜΣ και τον φόρτο εργασίας – ως αρμόδιο/ους για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

3.7.3. Σε περίπτωση που το ΠΜΣ έχει ιδίους πόρους μπορεί να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι και πάλι βρίσκονται υπό την επιστασία της Γραμματείας του Τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 4: Χρηματοδότηση ΠΜΣ

4.1 Πόροι

4.1.1 Οι πόροι ενός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) δύνανται να προέρχονται από:

- α) τέλη φοίτησης,
- β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- γ) κληροδοτήματα,
- δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
- ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και
- στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

4.1.2 Η καταβολή των τελών φοίτησης, εφόσον προβλέπεται, πραγματοποιείται από τον ίδιο τον φοιτητή ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του φοιτητή, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

4.1.3 Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Ε.Ι ή από τον Ε.Λ.Κ.Ε. του Α.Ε.Ι. που έχει αναλάβει τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος, σε περίπτωση διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ.

4.1.4 Οι πόροι των Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

- α) ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Όταν τα έσοδα του Π.Μ.Σ. προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα, ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,
- β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

4.2 Οικονομική συνεργασία ΠΜΣ

4.2.1 Αν σε Τμήμα ή Σχολή του ΕΚΠΑ οργανώνονται περισσότερα από ένα (1) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) είναι δυνατή η οικονομική συνεργασία μεταξύ Π.Μ.Σ. μέσω της ίδρυσης ενός κοινού έργου/προγράμματος, που χρηματοδοτείται από πόρους των Π.Μ.Σ. με σκοπό την κάλυψη κοινών αναγκών και δράσεων των Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή της Σχολής. Το έργο/πρόγραμμα είναι χωρίς σαφή ημερομηνία λήξης, διαθέτει αυτοτελή προϋπολογισμό και χρηματοδοτείται ετησίως από μέρος των εσόδων των λειτουργούντων Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή της Σχολής, που διατίθενται προς αυτό για δαπάνες που έχουν ως στόχο την κάλυψη κοινών αναγκών. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η χρηματοδότηση του

έργου/προγράμματος με το υπόλοιπο ταμειακών διαθεσίμων Π.Μ.Σ. του ίδιου Τμήματος ή της ίδιας Σχολής, των οποίων το φυσικό αντικείμενο έχει επιτυχώς ολοκληρωθεί και για τα οποία δεν προκύπτει άλλη οικονομική υποχρέωση.

4.2.2 Το ανώτατο ποσοστό επί των συνολικών ετήσιων εσόδων κάθε Π.Μ.Σ. που δύνανται να διατίθεται προς έργο/πρόγραμμα της παρ. 2.1 καθορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Σχολής, έπειτα από εισήγηση της Σ.Ε. ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

4.2.3 Με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών, κατόπιν κοινής εισήγησης των Διευθυντών Π.Μ.Σ. του ίδιου Τμήματος ή της ίδιας Σχολής, εγκρίνεται η αποδοχή διαχείρισης έργου/προγράμματος της παρ. 2.1 και το ποσοστό επί των ετήσιων εσόδων του Π.Μ.Σ. με το οποίο χρηματοδοτείται το έργο/πρόγραμμα και καθορίζεται ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου, που είναι ένας (1) εκ των Διευθυντών των Π.Μ.Σ. που χρηματοδοτούν το έργο. Η διενέργεια δαπανών πραγματοποιείται κατόπιν κοινής εισήγησης των Διευθυντών των Π.Μ.Σ. που χρηματοδοτούν το έργο/πρόγραμμα.

ΑΡΘΡΟ 5: Διδάσκοντες ΠΜΣ

5.1 Το διδακτικό έργο των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ανατίθεται, κατόπιν απόφασης του αρμόδιου οργάνου του Π.Μ.Σ. στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

- α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,
- β) ομότιμους Καθηγητές ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,
- γ) συνεργαζόμενους καθηγητές,
- δ) εντεταλμένους διδάσκοντες,
- ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,
- στ) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,
- ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

5.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Π.Μ.Σ. περί ανάθεσης του διδακτικού έργου, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος. Ειδικώς οι διδάσκοντες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π., δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.ΕΠ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

5.3 Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύνανται να ανατίθεται επικουρικό

διδασκτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ.

ΑΡΘΡΟ 6: Ανάθεση διδασκαλίας

6.1 Η ανάθεση του διδασκτικού έργου του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ., εφόσον υφίσταται, άλλως του Διευθυντή του Π.Μ.Σ. Ειδικότερες προϋποθέσεις σχετικά με την ανάθεση του διδασκτικού έργου δύναται να ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

6.2 Οι αποφάσεις της Συνέλευσης ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών για την κατανομή του διδασκτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το ονοματεπώνυμο του διδάσκοντα,

β) την ιδιότητά του (π.χ. μέλος ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, διδάσκων σύμφωνα με το Π.Δ. 407/1980 κ.ά.),

γ) το είδος του διδασκτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα (μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο),

δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο,

6.3 Η κατανομή του διδασκτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους, τόσο για το χειμερινό, όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδασκτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, η ανάθεση διδασκτικού έργου δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

6.4 Οι διδάσκοντες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδασκτικό έργο προς το ΠΜΣ, εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών, τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

ΑΡΘΡΟ 7: Ανάθεση διδασκαλίας σε μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, ΕΕΠ του ΕΚΠΑ από ΠΜΣ άλλου Ιδρύματος

Τα μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, ΕΕΠ του Ιδρύματος δύνανται να αναλαμβάνουν διδασκτικό έργο σε ΠΜΣ άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

α) Αποστολή πρόσκλησης άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στον Πρόεδρο του Τμήματος, όπου απασχολείται το μέλος ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, ΕΕΠ στο οποίο επιθυμούν να αναθέσουν διδασκαλία, με αναφορά του ΠΜΣ στο οποίο θα συμμετέχει, το μάθημα και τις διδασκτικές ώρες που θα αναλάβει.

β) Υποβολή της πρόσκλησης στη Συνέλευση του Τμήματος προς εξέταση.

γ) Αποδοχή της πρόσκλησης υπό την προϋπόθεση ότι δεν παρακωλύεται η εύρυθμη λειτουργία του προγράμματος προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος προέλευσης.

ΑΡΘΡΟ 8: Επίβλεψη μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών

8.1 Δικαίωμα επίβλεψης διπλωματικών εργασιών έχουν οι κατωτέρω διδάσκοντες υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού

Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

8.2 Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Π.Μ.Σ. δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

ΑΡΘΡΟ 9: Επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών

9.1 Προκήρυξη θέσεων εισακτέων

Σε ημερομηνία που ορίζεται στον Κανονισμό λειτουργίας του Π.Μ.Σ., η Συνέλευση του Τμήματος ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών προκηρύσσει θέσεις εισακτέων στο Πρόγραμμα (ελληνόγλωσσο ή ξενόγλωσσο). Η προκήρυξη αναρτάται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. και του Πανεπιστημίου και περιλαμβάνει τα στοιχεία του προγράμματος, τον ανώτατο αριθμό εισακτέων, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τον τρόπο επιλογής εισακτέων και την προθεσμία υποβολής αιτήσεων. Η προθεσμία μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

9.2 Κατηγορίες εισακτέων Π.Μ.Σ.

Στα Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

9.3 Προϋποθέσεις εισαγωγής στο ΠΜΣ

α) Επαρκής γνώση μίας τουλάχιστον γλώσσας πέραν της γλώσσας διεξαγωγής του Π.Μ.Σ.

β) Επαρκής, διαπιστωμένη από την Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων του ΠΜΣ, γνώση της ελληνικής γλώσσας ή πιστοποιητικό ελληνομάθειας για αλλοδαπούς υποψήφιους, οι οποίοι επιθυμούν να συμμετέχουν σε ΠΜΣ που διοργανώνεται στην ελληνική γλώσσα.

γ) Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής.

δ) Ακαδημαϊκά κριτήρια, όπως ο βαθμός του πτυχίου, η βαθμολογία στα μαθήματα που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., η επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στον πρώτο κύκλο σπουδών, καθώς και η σχετική ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα του υποψηφίου.

ε) Το επίπεδο γλωσσομάθειας που απαιτείται, τα ακαδημαϊκά κριτήρια που συνεκτιμώνται για την επιλογή ορίζονται στον οικείο Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

9.4 Διαδικασία αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής

Η Συνέλευση του Τμήματος ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα.

Προκειμένου να αναγνωρισθεί ένας τίτλος σπουδών πρέπει:

- το ίδρυμα που απονέμει τους τίτλους να συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών ιδρυμάτων, που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.,
- ο φοιτητής να προσκομίσει βεβαίωση Τόπου Σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.
- επιπρόσθετα δικαιολογητικά ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του κάθε Π.Μ.Σ.

9.5 Επιλογή εισακτέων

α) Η επιλογή των εισακτέων γίνεται με αξιολόγηση του φακέλου του υποψηφίου ή με εξετάσεις ή με προφορική συνέντευξη ή με συνδυασμό όλων των ανωτέρω, βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία διασφαλίζουν τις αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας, και ορίζεται στον Κανονισμό του ΠΜΣ.

β) Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του ΠΜΣ στο οποίο θέλουν να εγγραφούν, εισάγονται χωρίς εξετάσεις.

γ) Γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.ΕΠ., και μόνο ένας κατ' έτος και ανά Π.Μ.Σ., σε Π.Μ.Σ. που είναι συναφές με το αντικείμενο του τίτλου σπουδών και του έργου που επιτελούν στο Ίδρυμα.

δ) Οι ισοβαθμούντες γίνονται δεκτοί σε ποσοστό έως 10% επί του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

ε) Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

9.6 Κριτήρια επιλογής

Κριτήρια επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών τα οποία μπορούν να λάβουν υπόψη τους τα ΠΜΣ είναι τα κατωτέρω:

- ο βαθμός του πτυχίου
- ο βαθμός της πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας (εάν υπάρχει)
- ο βαθμός σε προπτυχιακά μαθήματα συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το ΠΜΣ
- η συνάφεια του πτυχίου ΑΕΙ και των γνώσεων του υποψηφίου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ
- η ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα του υποψηφίου σε συναφές γνωστικό αντικείμενο
- δημοσιεύσεις, συμμετοχή σε συνέδρια
- η απόδοσή του κατά τη συνέντευξη
- η βαθμολογία τους στις εξετάσεις εισαγωγής του ΠΜΣ
- η κατοχή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος
- η γνώση ξένων γλωσσών

Ο κανονισμός του κάθε ΠΜΣ μπορεί να προσδιορίζει και άλλα πρόσθετα κριτήρια.

ΑΡΘΡΟ 10: Διάρκεια φοίτησης

10.1 Τα ΠΜΣ ξεκινούν το χειμερινό ή το εαρινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους, όπως ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του προγράμματος. Το εκπαιδευτικό έργο διαρθρώνεται σε εξάμηνα.

10.2 Η ελάχιστη χρονική διάρκεια ενός ΠΜΣ είναι δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος που απαιτείται για την τυχόν εκπόνηση και υποβολή προς κρίση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Σε κάθε εξάμηνο, οι φοιτητές μπορούν να συγκεντρώσουν το ανώτερο τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες.

10.3 Υπάρχει δυνατότητα η χρονική διάρκεια ενός ΠΜΣ να διαφέρει ανά ειδίκευση.

10.4 Υπάρχει δυνατότητα οργάνωσης εντατικού ΠΜΣ, με χρονική διάρκεια ένα (1) ακαδημαϊκό έτος χωρίς θερινές διακοπές, στο οποίο αποδίδονται εβδομήντα πέντε (75) πιστωτικές μονάδες.

10.5 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών. Η παράταση δεν υπερβαίνει τον αριθμό εξαμήνων της κανονικής φοίτησης του Π.Μ.Σ. εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στον κανονισμό του Π.Μ.Σ.

10.6 Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

α) οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα,

β) οι φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

γ) οι φοιτητές που είναι παράλληλα αθλητές και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

γα) για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή

γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, μετά από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της διάρκειας της κανονικής φοίτησης. Εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή η ανώτατη διάρκεια φοίτησης.

10.7 Οι φοιτητές που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς τη Συνέλευση ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης.

Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν

επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο φοιτητής υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ενεργού φοιτητή.

Οι φοιτητές δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

ΑΡΘΡΟ 11: Πρόγραμμα σπουδών

11.1 Το πρόγραμμα μαθημάτων οργανώνεται ανά εξάμηνο και ανά ειδίκευση και πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα: τους τίτλους των υποχρεωτικών και των επιλεγόμενων μαθημάτων, των εργαστηρίων, των κλινικών κ.ά., την πρακτική άσκηση όπου προβλέπεται, τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία όπου προβλέπεται, τις πιστωτικές τους μονάδες και τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους, καθώς και το περιεχόμενό τους. Το πρόγραμμα των μαθημάτων ανά ειδίκευση πρέπει να είναι διακριτό, ώστε να προκύπτει η ανάγκη ύπαρξης ειδικεύσεων στο Π.Μ.Σ.

11.2 Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία

Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ) γίνεται μετά την παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και την επιτυχή εξέταση σε αυτά, εκτός εάν ο Κανονισμός του ΠΜΣ ορίζει κάτι άλλο. Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του κάθε Π.Μ.Σ.

Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, κατατίθενται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ", σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

11.3 Ορισμός γλώσσας διδασκαλίας και συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

Τα Τμήματα μπορούν να οργανώνουν ΠΜΣ με γλώσσα διδασκαλίας την ελληνική ή/και μία άλλη διεθνή ξένη γλώσσα ή αποκλειστικά σε μία διεθνή ξένη γλώσσα. Αντίστοιχα και η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική ή άλλη διεθνής ξένη γλώσσα. Το ζήτημα της γλώσσας ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του ΠΜΣ.

11.4 Σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

11.4.1 Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) δύναται να πραγματοποιείται και με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η απόφαση ίδρυσης Π.Μ.Σ. που οργανώνεται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, συνοδεύεται με έκθεση που εμπεριέχει ανάλυση των μεθόδων της εξ αποστάσεως οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως σύγχρονη, ασύγχρονη, μεικτό σύστημα (blended learning), το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό, τις τυχόν μεθόδους ψηφιακής αξιολόγησης των φοιτητών και το ψηφιακό υλικό αξιολόγησης, την υλικοτεχνική υποδομή του Ιδρύματος για την υποστήριξη προγραμμάτων σπουδών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και τις ψηφιακές δεξιότητες του

διδακτικού προσωπικού.

11.4.2 Η οργάνωση μαθημάτων και λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αφορά σε μαθήματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που από τη φύση τους δύνανται να υποστηριχθούν με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και δεν εμπεριέχουν πρακτική, εργαστηριακή ή κλινική εξάσκηση των φοιτητών, που για τη διεξαγωγή τους απαιτείται η συμμετοχή των φοιτητών με φυσική παρουσία.

11.4.3 Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να διεξάγεται με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ακόμη και σε ΠΜΣ που δεν έχουν συμπεριλάβει τη δυνατότητα αυτή στην απόφαση ίδρυσής τους, αποκλειστικά στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- σε ανωτέρα βία ή έκτακτες συνθήκες, όπου δεν καθίσταται δυνατή η διά ζώσης διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή η χρήση των υποδομών του ΕΚΠΑ για τη διεξαγωγή των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και λοιπών δραστηριοτήτων του,
- οργάνωσης μαθημάτων εμβάθυνσης και φροντιστηριακών ασκήσεων, πέραν των υποχρεωτικών ωρών διδακτικού έργου ανά μάθημα.

11.4.4 Υπεύθυνη για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως και για τα ζητήματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι η Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης του ΕΚΠΑ.

11.5 Ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

11.5.1 Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Π.Μ.Σ.

11.5.2 Το ΕΚΠΑ τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία, μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα δύναται να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα, το οποίο δύναται να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις, ασκήσεις, ενδεικτικές λύσεις αυτών, καθώς και βιντεοσκοπημένες διαλέξεις, εφόσον τηρείται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993 (Α' 25), εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

6. Ανώτατος αριθμός απουσιών

Κατά κανόνα η παρακολούθηση των μαθημάτων των ΠΜΣ είναι υποχρεωτική. Στον κανονισμό του ΠΜΣ ορίζεται ο ανώτατος αριθμός απουσιών ανά μάθημα ή επί του συνόλου των μαθημάτων του προγράμματος και ο τρόπος αντιμετώπισής τους.

7. Αναπλήρωση μαθημάτων

Είναι υποχρεωτική η αναπλήρωση μαθήματος σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής του, προκειμένου να συμπληρωθούν οι απαραίτητες ώρες διδασκαλίας. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

ΑΡΘΡΟ 12: Αξιολόγηση φοιτητών-Εξετάσεις

12.1 Οι μέθοδοι αξιολόγησης της προόδου των φοιτητών καθορίζονται από τον διδάσκοντα, ο οποίος μπορεί να οργανώσει κατά την κρίση του γραπτές ή/και προφορικές εξετάσεις ή και να στηριχθεί σε ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες, εργαστηριακές ή κλινικές ασκήσεις ή και να εφαρμόσει συνδυασμό όλων των

παραπάνω. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας.

12.2 Αν η αξιολόγηση πραγματοποιείται με τελικές εξετάσεις, οι εξετάσεις διενεργούνται μετά την ολοκλήρωση του ακαδημαϊκού εξαμήνου ή μετά την ολοκλήρωση του διδακτικού έργου κάθε μαθήματος ή την ολοκλήρωση κάθε εκπαιδευτικής δραστηριότητας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό του προγράμματος.

12.3 Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύνανται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

12.4 Δύνανται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

12.5 Η αξιολόγηση των φοιτητών των προγραμμάτων σπουδών δευτέρου κύκλου που οργανώνονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύνανται να πραγματοποιείται με εξ αποστάσεως εξετάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

12.6 Στις περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο διδάσκων να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο ίδιος πρόσφορο, τον φοιτητή (π.χ. προφορική εξ αποστάσεως εξέταση). Κατά τις προφορικές εξετάσεις ο διδάσκων εξασφαλίζει ότι δεν θα παρευρίσκεται μόνος του με τον εξεταζόμενο φοιτητή.

12.7 Η επίδοση στα μαθήματα εκτιμάται με βαθμούς που δίνονται κατά τη διαδικασία ελέγχου των γνώσεων. Κάθε μάθημα, άσκηση, εργαστήριο, καθώς και η ΜΔΕ βαθμολογούνται αυτοτελώς. Η βαθμολογική κλίμακα ορίζεται από το μηδέν έως το δέκα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου). Προβιβάσιμοι βαθμοί είναι το πέντε (5) και οι μεγαλύτεροί του, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον Κανονισμό του ΠΜΣ.

12.8 Η τελική βαθμολογία για κάθε μάθημα μπορεί να είναι αποτέλεσμα είτε μια συνολικής τελικής εξέτασης είτε συνεκτίμησης επιμέρους αξιολογήσεων (ίσης ή διαφορετικής βαρύτητας) που αντιστοιχούν σε επιμέρους πτυχές του διδακτικού έργου.

12.9 Η τελική βαθμολογία, καθώς και οι επιμέρους αξιολογήσεις μπορούν να προκύπτουν ως αποτέλεσμα γραπτών ή/και προφορικών ή/και πρακτικών εξετάσεων ή/και της όλης απόδοσης της συμμετοχής του φοιτητή στην εκπαιδευτική διαδικασία, ιδίως από παρουσίαση εργασιών για ειδικά θέματα που αποσκοπούν στην εμπέδωση των γνώσεων και την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας και της επιστημονικής σκέψης του φοιτητή.

12.10 Στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται άλλες μορφές αξιολόγησης, εκτός ή πέρα από την τελική εξέταση, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα ίσης πρόσβασης όλων των ενδιαφερομένων φοιτητών στα απαραίτητα μέσα. Για τους φοιτητές με αναπηρία λαμβάνονται υπόψη οι σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

12.11 Σε περίπτωση που για τη διδασκαλία μαθήματος έχει διαιρεθεί το ακροατήριο σε τμήματα, λαμβάνεται μέριμνα για την ομοιομορφία της εξέτασης και των κριτηρίων αξιολόγησης.

12.12 Η Συνέλευση του Τμήματος ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών προσδιορίζει, στο μέτρο του δυνατού, το πρόγραμμα των γραπτών εξετάσεων στην αρχή κάθε εξαμήνου.

12.13 Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του ΠΜΣ και του Τμήματος μέσα σε τέσσερις (4) εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος. Σε περίπτωση που κατ' επανάληψη σημειώνεται υπέρβαση του ανωτέρω ορίου από διδάσκοντα, ο Διευθυντής του ΠΜΣ ενημερώνει σχετικά τη Συνέλευση του Τμήματος ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών.

12.14 Μαθήματα στα οποία κάποιος δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, οφείλει να τα επαναλάβει. Ωστόσο το εργαστήριο ή η άσκηση που βαθμολογείται αυτοτελώς, κατοχυρώνεται και δεν επαναλαμβάνεται, εφόσον η παρακολούθηση αυτών κρίθηκε επιτυχής.

12.15 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει επιλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του αρμόδιου διδάσκοντα και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

12.16 Αν ο φοιτητής αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

12.17 Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Συνέλευσης ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται – εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

12.18 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS).

Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος.

Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου.

Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = (\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k) / \text{ΣΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών.

BM_k = βαθμός του μαθήματος κ

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών.

ΑΡΘΡΟ 13: Δικαιώματα-Υποχρεώσεις μεταπτυχιακών φοιτητών

13.1 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη

τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

13.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (<https://access.uoa.gr/>).

13.3 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του ΠΜΣ, διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του ΠΜΣ κ.ά.

13.4 Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (<https://www.career.uoa.gr/ypiresies/>).

13.5 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Το Παράρτημα Διπλώματος υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα του οικείου Τμήματος, καθώς και από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Έρευνας.

13.6 Εάν προβλέπεται η καταβολή τέλους φοίτησης-διδάκτρων, ορίζεται το ύψος τους ανά φοιτητή, ανά εξάμηνο, ανά ειδικευση, για πλήρη και μερική φοίτηση. Τα τέλη φοίτησης υπολογίζονται σύμφωνα με τον ετήσιο προϋπολογισμό του ΠΜΣ, με κριτήριο την κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του. Κάθε Σχολή/Τμήμα ορίζει κοστοστρεφώς τα τέλη φοίτησης και είναι εύλογο να υπάρχει διακύμανση τελών φοίτησης ανά ΠΜΣ. Το ύψος των τελών θα κρίνεται από την Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος.

13.7 Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών από το αρμόδιο όργανο του ΠΜΣ, σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τις διατάξεις του ισχύοντος Κανονισμού του. Η καταβολή των τελών φοίτησης αναστέλλεται υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές που υποβάλλουν αίτηση απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης σύμφωνα με το επόμενο άρθρο.

13.8 Τα ΠΜΣ του Ιδρύματος, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον κανονισμό του Προγράμματος, δύνανται να χορηγούν α) υποτροφίες αριστείας και βραβεία, με κριτήριο την επίδοσή τους στις σπουδές και την ατομική ή την οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση, με πλήρη ή μερική απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης και β) ανταποδοτικές υποτροφίες για την παροχή ερευνητικού, επιστημονικού, διοικητικού, τεχνικού και λοιπού υποστηρικτικού έργου των δραστηριοτήτων του Τμήματος.

Κάθε είδους υποτροφίες, χρηματικά βραβεία και ανταποδοτικές υποτροφίες που χορηγούνται στο πλαίσιο του παρόντος, δεν υπόκεινται σε οποιονδήποτε φόρο, κράτηση, ασφαλιστική εισφορά και ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167). Κατά την πληρωμή δαπανών υποτροφιών και χρηματικών βραβείων δεν απαιτείται η προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας του δικαιούχου.

13.8.1 Υποτροφίες αριστείας

Τα ΠΜΣ δύνανται να χορηγούν υποτροφίες αριστείας. Για ΠΜΣ στα οποία εισάγονται λιγότεροι από 30 φοιτητές, χορηγούνται μέχρι δύο (2) υποτροφίες αριστείας. Για ΠΜΣ στα οποία εισάγονται περισσότεροι από 30 φοιτητές χορηγούνται μέχρι τρεις (3)

υποτροφίες αριστείας. Οι υποτροφίες απαλλάσσουν τους δικαιούχους τους από τα τέλη φοίτησης του τελευταίου εξαμήνου διδασκαλίας μαθημάτων (πριν από το εξάμηνο εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας).

Προϋποθέσεις

Υποψηφιότητα για υποτροφίες αριστείας μπορούν να καταθέσουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει το ήμισυ της κανονικής διάρκειας φοίτησης. Οι υποψήφιοι δεν πρέπει να κατέχουν έμμισθη θέση στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ούτε να λαμβάνουν υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Κριτήρια

- βαθμολογική επίδοση στα μαθήματα
- επιτυχής ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών.
- ατομικό και οικογενειακό εισόδημα

Σε περίπτωση ισοβαθμίας και σύμπτωσης εισοδήματος, γίνεται κλήρωση. Σε περίπτωση που ο φοιτητής αποποιηθεί την υποτροφία, παρέχεται στον επόμενο στη σειρά κατάταξης.

Διαδικασία

Οι φοιτητές μετά την πρόσκληση υποβάλλουν αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος που έχει τη διοικητική υποστήριξη του ΠΜΣ με τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Η Συνέλευση του Τμήματος ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών εξετάζει τις υποψηφιότητες και αποφασίζει σχετικά.

13.8.2 Ανταποδοτικές υποτροφίες

Η Συνέλευση του Τμήματος ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών δύναται να χορηγεί έως τρεις (3) ανταποδοτικές υποτροφίες για διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών α' κύκλου σε μεταπτυχιακούς φοιτητές ανάλογα με τον αριθμό εισακτέων του ΠΜΣ και τις οικονομικές δυνατότητες του Προγράμματος.

Ως επικουρικό διδακτικό έργο ορίζεται η επικουρία των μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου, η άσκηση των φοιτητών α' κύκλου, η διεξαγωγή φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων, η εποπτεία εξετάσεων και η διόρθωση ασκήσεων.

Για τη χορήγηση ανταποδοτικών υποτροφιών ισχύουν οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια και η διαδικασία της παραγράφου 8.1, ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε ΠΜΣ και έπειτα από απόφαση της Συνέλευσης ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

Οι ώρες απασχόλησης των μεταπτυχιακών φοιτητών και το ύψος των ανταποδοτικών υποτροφιών ορίζονται στον κανονισμό του κάθε ΠΜΣ. Το ανώτατο όριο του ποσού της ανταποδοτικής υποτροφίας δύναται να ανέρχεται, με απόφαση Συνέλευσης ή Επιτροπής, στο σύνολο των τελών φοίτησης.

Το κόστος των ανταποδοτικών υποτροφιών δύναται να βαρύνει τον προϋπολογισμό έργων/προγραμμάτων, τα οποία χρηματοδοτούνται από ιδιωτικούς, διεθνείς και ίδιους πόρους του άρθρου 230 του Ν.4957/2022, καθώς και συγχρηματοδοτούμενων έργων του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ).

13.9 Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε ΠΜΣ του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β' βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

13.10 Οι φοιτητές μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS, κατά την κείμενη νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή ο μέγιστος αριθμός ECTS που μπορούν να αναγνωρίσουν είναι τριάντα (30). Τα ΠΜΣ μπορούν να παρακολουθήσουν και φοιτητές από διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS, σύμφωνα με τις συναφθείσες συνεργασίες.

13.11 Οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν έως δύο (2) μαθήματα επιλογής από άλλο ΠΜΣ του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ, εφόσον το επιτρέπουν ο κανονισμοί των Προγραμμάτων και τα αρμόδια όργανα.

ΑΡΘΡΟ 14: Απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης

14.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, όπου αυτά προβλέπονται, οι φοιτητές Π.Μ.Σ., οι οποίοι πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ.. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι φοιτητές δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος.

14.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών των Π.Μ.Σ.. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Π.Μ.Σ..

14.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

14.4 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση του Τμήματος σε περίπτωση μονομηματικού Π.Μ.Σ. ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατμηματικού ή διιδρυματικού Π.Μ.Σ. αντίστοιχα και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

14.5 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης να θεωρείται η 31^η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

14.6 Τα μέλη των κατηγοριών ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι σύμφωνα με τη διάταξη 9.5γ του παρόντος κανονισμού απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

ΑΡΘΡΟ 15: Προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του ΕΚΠΑ δύνανται να εγγραφούν σε ΠΜΣ του ίδιου ή άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 16: Παράλληλη φοίτηση

Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ.

ΑΡΘΡΟ 17: Διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών

Η Συνέλευση του Τμήματος ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, μετά την εισήγηση της ΣΕ, δύνανται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,

- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον κανονισμό του Προγράμματος,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές.

ΑΡΘΡΟ 18: Απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

18.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του ΔΜΣ, καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (όπου αυτή προβλέπεται). Η Συνέλευση ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ).

18.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον μεταπτυχιακό φοιτητή βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

18.3 Το ΔΜΣ πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

18.4 Ο τύπος του ΔΜΣ ανά είδος ΠΜΣ είναι κοινός για όλα τα Τμήματα του ΕΚΠΑ και σχέδια τους παρουσιάζονται στο άρθρο 21 του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 19: Ορκωμοσία

19.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η ορκωμοσία οργανώνεται από το οικείο ΠΜΣ και σε χώρο του Τμήματος ή της Σχολής, παρουσία του Διευθυντή του ΠΜΣ, του Κοσμήτορα της Σχολής ή του Προέδρου του Τμήματος ή του Αναπληρωτή του και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

19.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του ΠΜΣ στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

19.3 Εξαιρέση από την υποχρέωση καθομολόγησης/απαλλαγής από ορκωμοσία

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το ΠΜΣ, σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία του Τμήματος εξαιρέση από την υποχρέωση καθομολόγησης (απαλλαγής από ορκωμοσία). Η εξαιρέση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος ή της ΕΔΕ.

ΑΡΘΡΟ 20: Καθομολόγηση

20.1 Το κείμενο του όρκου για τους αποφοίτους που αποκτούν ΔΜΣ έχει ως εξής:

«Τοῦ Μεταπτυχιακοῦ Τίτλου Σπουδῶν περὶ την ... (Τίτλος ΠΜΣ), Εἰδικεύσεως ... (εφόσον ὑπάρχει) τοῦ Τμήματος... ἀξιωθεῖς/εἶσα/έντες, ὄρκον πρὸ τοῦ Πρυτάνεως καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Τμήματος..., ὀμνῶ/ομεν καὶ πίστιν καθομολογῶ/οὔμεν τήνδε.

Τῆς μὲν ἐπιστήμης ὡς οἶόν τε μάλιστα ἐν τῷ βίῳ ἐπιμελήσεσθαι κάπὶ τὸ τελειότερον αὐτὴν προαγαγεῖν πειράσεσθαι, πᾶν δὲ ποιήσῃ προθύμως ὅ,τι ἂν μέλλῃ ἐς εὐσέβειαν οἴσῃν καὶ κόσμον ἡθῶν καὶ σεμνότητα τρόπων, μηδ' ἐθελήσῃ τάναντία ὧν αὐτός/ή/οὶ γινώσκω/ομεν διδάσκειν μηδὲ καπηλεύειν τὴν ἐπιστήμην.

Ταύτην τὴν ἐπαγγελίαν ἐπιτελοῦντι/ούση/ούσιν, εἴη μοι/ἡμῖν τον Θεόν ἀρωγόν κτήσασθαι ἐν τῷ βίῳ».

20.2 Για ὅσους δεν επιθυμοῦν να δώσουν ὄρκο θρησκευτικοῦ τύπου επιτρέπεται ἀπλὴ ἐπίκληση τῆς τιμῆς καὶ συνείδησης τους ὡς ἐξῆς:

«Τοῦ Μεταπτυχιακοῦ Τίτλου Σπουδῶν περὶ την... (Τίτλος ΠΜΣ) Εἰδικεύσεως .... (εφόσον ὑπάρχει) τοῦ Τμήματος... ἀξιωθεῖς/εἶσα/έντες, παρέχω/ομεν κατὰ τὴν ἐμὴν/ἡμετέραν συνείδησιν πρὸ τοῦ Πρυτάνεως καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Τμήματος... διαβεβαίωσιν τήνδε. Τῆς μὲν ἐπιστήμης ὡς οἶόν τε μάλιστα ἐν τῷ βίῳ ἐπιμελήσεσθαι κάπὶ το τελειότερον αὐτὴν προαγαγεῖν πειράσεσθαι, πᾶν δὲ ποιήσῃ προθύμως ὅ,τι ἂν μέλλῃ ἐς εὐσέβειαν οἴσῃν καὶ κόσμον ἡθῶν καὶ σεμνότητα τρόπων, μηδ' ἐθελήσῃ τάναντία ὧν αὐτός/ή/οὶ γινώσκω/ομεν διδάσκειν μηδὲ καπηλεύειν τὴν ἐπιστήμην».

ΑΡΘΡΟ 21: Δίπλωμα Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν

21.1 Ο τίτλος του ΔΜΣ που διοργανῶνεται ἀπὸ ἓνα Τμήμα υπογράφεται ἀπὸ τον/την Πρύτανη, τον/την Κοσμήτορα τῆς Σχολῆς (σε περίπτωση μονομηματικῆς Σχολῆς) ἢ τον/την Πρόεδρο καὶ τον/τη Γραμματέα του οικείου Τμήματος.

21.2 Σε περίπτωση Διατμηματικοῦ, Διιδρυματικοῦ καὶ Κοινοῦ ΠΜΣ, οἱ τίτλοι ἀπονέμονται ἀπὸ τὴ Γραμματεία του Τμήματος που ἔχει τὴ γραμματειακὴ υποστήριξη καὶ ἀναφέρουν ὅλα τα συνεργαζόμενα Τμήματα, Ἰδρύματα καὶ Ερευνητικὰ κέντρα.

21.3 Σε περίπτωση Διατμηματικοῦ Π.Μ.Σ., ο τίτλος υπογράφεται ἀπὸ τον/την Πρύτανη, τον/τη Διευθυντή/τρια του ΠΜΣ καὶ τον/τη Γραμματέα του Τμήματος που ἔχει τὴ διοικητικὴ υποστήριξη του Π.Μ.Σ.

21.4 Σε περίπτωση Διιδρυματικοῦ Π.Μ.Σ. που διοργανῶνεται ἀπὸ Τμήμα του ΕΚΠΑ σε συνεργασία με Τμήμα ἢ Τμήματα ἄλλων Α.Ε.Ι. ἢ/καὶ με ερευνητικὰ κέντρα τῆς ἡμεδαπῆς, ο τίτλος υπογράφεται ἀπὸ τον/την Πρύτανη του ΕΚΠΑ, τον/τη Διευθυντή/τρια του ΠΜΣ καὶ τον/τη Γραμματέα του Τμήματος που ἔχει τὴ διοικητικὴ υποστήριξη του Π.Μ.Σ., ἐκτὸς ἀν ἄλλως ὀρίζεται στο Εἰδικὸ Πρωτόκολλο Συνεργασίας.

21.5 Σε περίπτωση Κοινοῦ ΠΜΣ που διοργανῶνεται ἀπὸ Τμήμα του ΕΚΠΑ σε συνεργασία με Τμήμα ἢ Τμήματα ὁμοταγῶν ἰδρυμάτων ἢ/καὶ με ερευνητικὰ κέντρα τῆς αλλοδαπῆς, χορηγεῖται χωριστὸς τίτλος, εφόσον τὸ σχετικὸ Εἰδικὸ Πρωτόκολλο Συνεργασίας δεν ὀρίζει διαφορετικὰ, ο οποίος υπογράφεται ἀπὸ τον/την Πρύτανη του ΕΚΠΑ, τον/τη Διευθυντή/τρια του ΠΜΣ καὶ τον/τη Γραμματέα του Τμήματος που ἔχει τὴ διοικητικὴ υποστήριξη του Π.Μ.Σ.

21.6 Ο τίτλος ἐκδίδεται σὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα. Στὴν περίπτωση που ΠΜΣ ἔχει ἀποκλειστικὰ ὡς γλῶσσα διδασκαλίας διάφορη τῆς ἐλληνικῆς, ο τίτλος, καθὼς καὶ πάσης φύσεως πιστοποιητικὰ, ἔγγραφα καὶ βεβαιώσεις ἐκδίδονται σὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα.

21.7 Ο τίτλος του ΔΜΣ χορηγείται σε ένα πρωτότυπο σε περγαμηνή, που εκδίδεται με δαπάνη του ενδιαφερομένου. Το ποσόν της δαπάνης καθορίζεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Ιδρύματος.

21.8 Χρησιμοποιείται ενιαίος τύπος για το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, σύμφωνα με τα πρότυπα του Παραρτήματος Ι, όλα τα στοιχεία των οποίων (σχήμα και μέγεθος τίτλου, μέγεθος και διάταξη λογότυπου, κείμενο, αποστάσεις, γραμματοσειρά, κ.λπ.) είναι δεσμευτικά.

ΑΡΘΡΟ 22: Αξιολόγηση ΠΜΣ

22.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

22.1.1 Τα Π.Μ.Σ. αξιολογούνται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος που τα διοργανώνει από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

22.1.2. Αν ένα Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

22.1.3 Στην περίπτωση κοινού ευρωπαϊκού προγράμματος συνεργασίας με χώρα του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, το Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (Σ.Α.Π.) της ΕΘ.Α.Α.Ε. δύναται να ορίσει ως φορέα πιστοποίησης του προγράμματος συνεργασίας τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό φορέα πιστοποίησης της χώρας του ιδρύματος που θα μετέχει στη συνεργασία και εφαρμόζει τα εκάστοτε ισχύοντα πρότυπα και τις κατευθύνσεις (Ευρωπαϊκά Πρότυπα και Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διασφάλιση της Ποιότητας) που θέτει το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (European Association for Quality Assurance in Higher Education-ENQA).

22.1.4 Κοινά Διεθνή Διιδρυματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, που οργανώνονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Πολιτών CIVIS, δύνανται να πιστοποιούνται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Κατά την πιστοποίησή τους εφαρμόζονται τα πρότυπα ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, χωρίς την εφαρμογή πρόσθετων εθνικών κριτηρίων ποιότητας, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία για τη Διασφάλιση Ποιότητας των κοινών προγραμμάτων σπουδών (European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes). Δεν απαιτείται η πιστοποίηση Κ.Δ.Δ.Π.Σ., στα οποία συμμετέχει το ΕΚΠΑ, εφόσον έχουν πιστοποιηθεί από οποιαδήποτε Ευρωπαϊκή Αρχή Πιστοποίησης, μέλος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Διασφάλιση Ποιότητας στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (European Association for Quality Assurance in Higher Education).

22.2 Εσωτερική αξιολόγηση

22.2.1 Στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, σύμφωνα με την ισχύουσα

νομοθεσία, τις αρχές της ΕΘΑΑΕ και με όσα ειδικότερα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του κάθε ΠΜΣ λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του κάθε προγράμματος.

22.2.2 Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης και η κοινοποίησή τους ορίζονται στον οικείο Κανονισμό και αποβλέπουν στη βιωσιμότητα του Προγράμματος, το υψηλό επίπεδο σπουδών, τη βελτίωση των παροχών του και την αποδοτικότητα των διδασκόντων του.

B. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΑΡΘΡΟ 1: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

1.1 Οι διδακτορικές σπουδές, που αποτελούν τον τρίτο κύκλο σπουδών, οργανώνονται από τα Τμήματα του Ιδρύματός μας, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, του παρόντος Κανονισμού και του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών που οφείλει να καταρτίσει το κάθε Τμήμα.

1.2 Τα προγράμματα σπουδών γ' κύκλου αποσκοπούν στην προαγωγή της πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και στην ουσιαστική συνεισφορά στην εξέλιξη της γνώσης τουλάχιστον σε έναν (1) επιστημονικό κλάδο και οδηγούν στην απόκτηση διδακτορικού διπλώματος μετά την εκπόνηση και την επιτυχή υποστήριξη διδακτορικής διατριβής. Περιλαμβάνουν την υποχρεωτική εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε αντικείμενο που σχετίζεται με την επιστημονική περιοχή του Τμήματος και δύνανται να περιλαμβάνουν αυτοτελές πρόγραμμα μαθημάτων διδακτορικών σπουδών, το οποίο συνίσταται στην παρακολούθηση και επιτυχή περάτωση ολοκληρωμένου κύκλου μαθημάτων ή άλλων εκπαιδευτικών ή ερευνητικών δραστηριοτήτων, που αντιστοιχούν κατ' ελάχιστον σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες [European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS)]. Στον Κανονισμό διδακτορικών Σπουδών κάθε Τμήματος ορίζονται τα ανωτέρω.

1.3 Προγράμματα σπουδών τρίτου κύκλου για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη διοργανώνονται από ένα Τμήμα Α.Ε.Ι. σε συνεργασία με ένα (1) ή περισσότερα Τμήματα του ιδίου ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, την Ακαδημία Αθηνών, με ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258), Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, με Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες, καθώς και με Ιδρύματα της αλλοδαπής. Δεν επιτρέπεται η σύμπραξη με εκπαιδευτικούς φορείς μη τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης του ν. 3696/2008 (Α' 177).

Μεταξύ των συνεργαζόμενων φορέων καταρτίζεται Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας (Ε.Π.Σ), το οποίο εγκρίνεται από τις Συγκλήτους των πανεπιστημίων και τα αρμόδια όργανα διοίκησης των άλλων φορέων.

1.4 Διδακτορικά του άρθρου 96 του Ν.4957/2022 («Βιομηχανικά διδακτορικά»): Υποψήφιοι που πληρούν τις προϋποθέσεις εγγραφής σε προγράμματα διδακτορικών σπουδών, δύνανται να υποβάλουν αίτηση για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε συνεργασία με επιχείρηση ή βιομηχανία, που εδρεύει ή παράρτημά της λειτουργεί στην ημεδαπή, η οποία αφορά στη διεξαγωγή βιομηχανικής ή εφαρμοσμένης έρευνας με σκοπό την εξαγωγή ερευνητικών αποτελεσμάτων για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Με πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ του Ιδρύματος, της συνεργαζόμενης επιχείρησης ή βιομηχανίας και του υποψήφιου διδάκτορα, το οποίο εγκρίνεται από τη Σύγκλητο του Ιδρύματος, κατόπιν εισήγησης του Τμήματος, καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι συνεργασίας για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στην επιχείρηση ή τη βιομηχανία και την εξαγωγή των ερευνητικών αποτελεσμάτων, τη χρήση υποδομών του εξοπλισμού του Ιδρύματος, αν η έρευνα διεξάγεται εντός του πανεπιστημίου τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα κάθε συμβαλλόμενου μέρους, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί του έργου που

διεξάγεται κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις εκπόνησης των ως άνω διδακτορικών, η συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς για την εκπόνηση της διδακτορικής έρευνας σε αυτούς, οι όροι και η δυνατότητα εκπροσώπησης του φορέα στην τριμελή ή/και επταμελή επιστημονική επιτροπή ορίζονται στον κανονισμό διδακτορικών σπουδών του κάθε Τμήματος του ΕΚΠΑ.

ΑΡΘΡΟ 2: Όργανα

2.1 Αρμόδια όργανα για την ίδρυση και τη λειτουργία των Διδακτορικών Σπουδών είναι η Σύγκλητος και η Συνέλευση του Τμήματος.

2.2 Η Γραμματεία του Τμήματος υποστηρίζει γραμματειακά και διοικητικά τις διδακτορικές σπουδές (προκήρυξη, εγγραφές, τήρηση αρχείου κ.ά.).

ΑΡΘΡΟ 3: Προκήρυξη θέσεων υποψηφίων διδασκόντων

3.1 Τα Τμήματα μπορούν είτε να υιοθετήσουν τη διαδικασία προκήρυξης ή πρόσκλησης για εκδήλωση ενδιαφέροντος εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, είτε να δέχονται αιτήσεις σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους ή καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος.

3.2 Οι προκηρύξεις και οι προσκλήσεις αφορούν συγκεκριμένο Τμήμα, δημοσιοποιούνται και αναρτώνται στους διαδικτυακούς τόπους του Τμήματος και του Ιδρύματος.

3.3 Οι προϋποθέσεις, οι όροι, οι προθεσμίες και οι διαδικασίες κατάθεσης υποψηφιοτήτων και επιλογής υποψηφίων διδασκόντων, καθώς και πρόσθετες υποχρεώσεις αυτών, ρήτρες, παραδοτέα, μνημονεύονται ρητά στις σχετικές προκηρύξεις και προσκλήσεις και στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του κάθε Τμήματος.

3.4 Ο ανώτατος αριθμός υποψηφίων διδασκόντων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των μελών ΔΕΠ, τον μέγιστο αριθμό διδακτορικών διατριβών που δύναται να επιβλέπει το ίδιο μέλος ΔΕΠ, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διδασκόντων από την αγορά εργασίας.

ΑΡΘΡΟ 4: ΕΠΙΛΟΓΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

4.1 Δικαίωμα υποβολής αίτησης για την εγγραφή σε πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών έχει όποιος είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος που έχει χορηγηθεί από Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή απόφοιτος προπτυχιακού προγράμματος σπουδών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αλλοδαπής, η επιτυχής ολοκλήρωση του οποίου οδηγεί στη χορήγηση ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

4.2 Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η διαδικασία επιλογής υποψηφίων διδασκόντων ορίζονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών που έχει καταρτίσει το κάθε Τμήμα.

ΑΡΘΡΟ 5: ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

5.1 Ορισμός Επιτροπών

Ο ορισμός του επιβλέποντος, των μελών της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και των μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και τον Κανονισμό διδακτορικών σπουδών του κάθε Τμήματος.

5.2 Αντικατάσταση μελών Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής

Αν κάποιος από τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, συμπεριλαμβανομένου του επιβλέποντος, εκλείψει ή αδυνατεί να εκπληρώσει τα καθήκοντά του, έπειτα από αίτημα του ίδιου ή του υποψήφιου διδάκτορα, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να ορίζεται αντικαταστάτης του έως την ολοκλήρωση της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.

5.3 Μετακίνηση/συνταξιοδότηση Επιβλέποντος/ουσας

Αν ο επιβλέπων ή μέλος της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής μετακινηθεί σε άλλο Τμήμα του ίδιου ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή αφυπηρηθεί, δύναται να συνεχίσει να κατέχει την ιδιότητα του επιβλέποντος της διδακτορικής διατριβής, εφόσον συναινεί, και ο τίτλος απονέμεται από το Α.Ε.Ι., στο οποίο ανήκει το Τμήμα που ξεκίνησε η εκπόνηση της διατριβής.

5.4 Ο μέγιστος αριθμός διδακτορικών διατριβών που δύναται να επιβλέπει το ίδιο μέλος ΔΕΠ ορίζεται στον κανονισμό διδακτορικών σπουδών του κάθε Τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 6: ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

6.1 Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος δεν δύναται να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής.

6.2 Ως ανώτατη χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης της διδακτορικής διατριβής ορίζονται τα έξι (6) ημερολογιακά έτη.

6.3 Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να παρατείνεται η ανώτατη χρονική διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, κατόπιν αιτήματος του υποψήφιου διδάκτορα και σύμφωνης γνώμης της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής για σπουδαίο λόγο. Η ανώτατη χρονική διάρκεια της παράτασης και τα ειδικότερα θέματα σχετικά με το δικαίωμα παράτασης της χρονικής διάρκειας εκπόνησης διδακτορικής διατριβής καθορίζονται στον Κανονισμό διδακτορικών σπουδών του Τμήματος.

6.4 Ο Υ.Δ. μπορεί, εφόσον δεν έχει υπερβεί την ανώτατη χρονική διάρκεια σπουδών, να ζητήσει, με επαρκώς αιτιολογημένη αίτησή του, αναστολή σπουδών μέχρι έως και δύο (2) έτη συνολικά.

ΑΡΘΡΟ 7: ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ

7.1 Οι διδακτορικές σπουδές προσφέρονται δωρεάν.

7.2 Οι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν τα δικαιώματα των φοιτητών μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών και κάθε άλλο δικαίωμα που ορίζεται από τον κανονισμό διδακτορικών σπουδών του κάθε Τμήματος.

7.3 Οι υποψήφιοι διδάκτορες δύναται να συμμετέχουν σε ερευνητικά έργα/προγράμματα του ΕΚΠΑ.

7.4 Υποτροφίες

Το ΕΚΠΑ δύναται να παρέχει υποτροφίες σε υποψήφιους διδάκτορες με κριτήρια αριστείας και σκοπό την επιβράβευσή τους, όπως επίσης και ανταποδοτικές υποτροφίες για παροχή έργου ή για συμμετοχή σε ερευνητικά και αναπτυξιακά έργα.

Οι υποτροφίες μπορούν να καλύπτονται είτε από τα αποθεματικά του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας είτε από πόρους αυτοχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΚΠΑ, είτε από χρηματοδοτήσεις ερευνητικών ή/και αναπτυξιακών προγραμμάτων, είτε από χορηγίες, είτε από δωρεές νομικών και φυσικών προσώπων, είτε από πόρους των Τμημάτων.

Οι υποψήφιοι:

- πρέπει να έχουν ολοκληρώσει το 1^ο ή το 2^ο ή το 3^ο έτος διδακτορικών σπουδών,
- δεν πρέπει να κατέχουν έμμισθη θέση στον δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα ούτε και να λαμβάνουν υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Έπειτα από πρόσκληση, οι υποψήφιοι διδάκτορες, που πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις, υποβάλλουν αίτηση με τα απαραίτητα δικαιολογητικά για χορήγηση υποτροφίας.

Ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησης των υποτροφιών ορίζονται τα όργανα που είναι αρμόδια για τη διαδικασία επιλογής των υποτρόφων (π.χ. Επιτροπή Ερευνών, Συνέλευση Τμήματος κ.λπ.)

7.4.1 Υποτροφίες αριστείας

Προβλέπονται υποτροφίες με σκοπό την επιβράβευση υποψήφιων διδασκόντων με εξαιρετική επίδοση στην έρευνά τους. Ο ανώτατος αριθμός υποτροφιών ορίζεται από τα αρμόδια όργανα ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησης (ΕΛΚΕ, Συνέλευση Τμήματος, κ.λπ.).

Κριτήρια επιλογής για υποτροφίες αριστείας

- Έκθεση προόδου/εισήγηση από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή
- Ερευνητικό έργο
- Δημοσιεύσεις
- Συμβολή στο εκπαιδευτικό/εργαστηριακό/ερευνητικό έργο του Τμήματός τους
- Ατομική ή οικογενειακή οικονομική κατάσταση

7.4.2 Ανταποδοτικές υποτροφίες

Για τους υποψήφιους διδάκτορες προβλέπονται ανταποδοτικές υποτροφίες για την παροχή ερευνητικού, επιστημονικού, διοικητικού, τεχνικού και λοιπού υποστηρικτικού έργου των δραστηριοτήτων του Τμήματος. Το κόστος των υποτροφιών δύναται να βαρύνει τον προϋπολογισμό έργων/προγραμμάτων τα οποία χρηματοδοτούνται από ιδιωτικούς, διεθνείς και ίδιους πόρους του άρθρου 230 του ν. 4957/2022, καθώς και συγχρηματοδοτούμενων έργων του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ).

Υποχρεώσεις υποτρόφου

Ο/Η υπότροφος οφείλει:

- να προσφέρει εργασία από σαράντα (40) ώρες έως ογδόντα (80) ώρες μηνιαίως στη Σχολή ή στο Τμήμα όπου είναι εγγεγραμμένος/η, εφόσον του ζητηθεί,
- να τηρεί τα οριζόμενα από τη Σχολή ή το Τμήμα σχετικά με την παρουσία του/της,
- να τηρεί τις προθεσμίες για την κατάθεση όλων των δικαιολογητικών απόδοσης της υποτροφίας.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί συμπεριφορά ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του/της υποτρόφου, τα αρμόδια όργανα διακόπτουν άμεσα την υποτροφία.

Διαδικασία χορήγησης

Η υποτροφία καταβάλλεται μηνιαίως στο/στη δικαιούχο, έπειτα από γραπτή βεβαίωση, στην οποία αναγράφεται ο ακριβής αριθμός ωρών παρουσίας.

Η βεβαίωση υπογράφεται από τον/την Κοσμήτορα της Σχολής ή τον /την Πρόεδρο του Τμήματος όπου φοιτά ο/η υπότροφος και σφραγίζεται από τη Γραμματεία της Σχολής ή του Τμήματος.

Κριτήρια επιλογής για ανταποδοτικές υποτροφίες

- Έκθεση προόδου/εισήγηση από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή
- Ερευνητικό έργο
- Δημοσιεύσεις
- Συμβολή στο εκπαιδευτικό/εργαστηριακό/ερευνητικό έργο του Τμήματός τους
- Ατομική ή οικογενειακή οικονομική κατάσταση
- Κοινωνικά κριτήρια (όπως ορφανοί, πολύτεκνοι, τρίτεκνοι, σοβαροί λόγοι υγείας, ΑΜΕΑ, μονογονεϊκή οικογένεια, αδέρφια φοιτητές σε άλλη πόλη κ.ά.)

Το ανώτατο ύψος των ανταποδοτικών υποτροφιών ανέρχεται στα 650€ για 80 ώρες.

7.5 Στους υποψήφιους διδάκτορες, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, δύνανται να ανατεθεί επικουρικό διδακτικό έργο με ωριαία αντιμισθία σε προγράμματα σπουδών πρώτου και δεύτερου κύκλου.

Ως επικουρικό διδακτικό έργο ορίζεται η επικουρία των μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου, η άσκηση των φοιτητών, η διεξαγωγή φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων, η εποπτεία εξετάσεων και η διόρθωση ασκήσεων.

Το ανώτατο όριο ωριαίας αντιμισθίας, το οποίο βαρύνει αποκλειστικά ιδιωτικούς, ιδίους και διεθνείς πόρους του Ιδρύματος, είναι 8,12 €/ώρα.

7.6 Επιπλέον οι Υ.Δ., σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και όσα ορίζονται στους Κανονισμούς διδακτορικών σπουδών των Τμημάτων:

- Έχουν τη δυνατότητα διεξαγωγής μέρους της έρευνάς τους σε άλλο ίδρυμα, ινστιτούτο ή ερευνητικό κέντρο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.
- Ενθαρρύνονται να συμμετέχουν σε συνέδρια, ημερίδες κ.ά. τόσο στην ημεδαπή όσο και στην αλλοδαπή.

7.7 Οι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- υποχρεούνται σε ανανέωση εγγραφής ανά ακαδημαϊκό έτος.
- υποβάλλουν εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα προόδου της διατριβής τους σε ετήσια βάση προς την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή και παρουσιάζουν προφορικά την πρόοδο αυτής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον κανονισμό διδακτορικών σπουδών του Τμήματος.
- συνεργάζονται με τον επιβλέποντα και τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής για την υποστήριξη της εκπόνησης της διατριβής τους.
- παρέχουν επικουρικό διδακτικό έργο σύμφωνα με τις ανάγκες των προγραμμάτων πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών του Τμήματος, κατόπιν υπόδειξης του επιβλέποντος.
- πριν από την υποστήριξη της διδακτορικής τους διατριβής, υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος, σε αρχείο Word ή Excel, εργασίες τους που έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά (ελληνικά και διεθνή), πρακτικά συνεδρίων, βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων και πλατφόρμες (Academia, Google Scholar, Scopus, κ.λπ.). Η δημοσίευση πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διατριβής, δηλαδή από την εγγραφή του υποψήφιου διδάκτορα έως και την 31η/12 του έτους ολοκλήρωσης της διατριβής του.
- κάθε άλλη υποχρέωση που ορίζεται από τον κανονισμό διδακτορικών σπουδών του κάθε Τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 8: ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

8.1 Αλλαγή τίτλου/θέματος διδακτορικής διατριβής

Ο τίτλος της διδακτορικής διατριβής δύναται να τροποποιηθεί μερικώς για επιστημονικούς λόγους, με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος, ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση του/της Υ.Δ. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η αίτηση τροποποίησης μπορεί να υποβληθεί μέχρι την κατάθεση της εισηγητικής έκθεσης της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής.

Όταν το θέμα της διδακτορικής διατριβής αλλάζει πλήρως, ο/η Υ.Δ. έχει το δικαίωμα να καταθέσει εκ νέου αίτηση και προσχέδιο. Στη συνέχεια ακολουθούνται οι διαδικασίες επιλογής και επίβλεψης που προβλέπονται στον Κανονισμό του Τμήματος, χωρίς να προσμετράται ο χρόνος που έχει ήδη παρέλθει.

8.2 Γλώσσα συγγραφής Διδακτορικής Διατριβής

Η Διδακτορική Διατριβή συντάσσεται σε γλώσσα που αποφασίζει η Συνέλευση του Τμήματος, η οποία λαμβάνει υπόψη τη γλώσσα συγγραφής που έχει προτείνει ο υποψήφιος διδάκτορας στην αίτησή του. Σε περίπτωση που η γλώσσα της διατριβής είναι διάφορη της ελληνικής, πρέπει να υποβάλλεται εκτενή περίληψη στην ελληνική γλώσσα.

8.3 Οδηγίες συγγραφής διδακτορικής διατριβής

Στο εσώφυλλο κάθε κατατιθέμενης και εγκρινόμενης διδακτορικής διατριβής, μνημονεύεται, σε εμφανές σημείο, η σύνθεση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, καθώς και της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής της διδακτορικής διατριβής.

Περαιτέρω οδηγίες συγγραφής διδακτορικής διατριβής ορίζονται στον οικείο Κανονισμό διδακτορικών σπουδών ή/και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του οικείου Τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 9: ΚΡΙΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

9.1 Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της Διδακτορικής Διατριβής, η κρίση της γίνεται από επταμελή εξεταστική επιτροπή, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος.

9.2 Σε περίπτωση έγκρισης, η επταμελής εξεταστική επιτροπή αξιολογεί τη Διδακτορική Διατριβή με τους βαθμούς ΚΑΛΩΣ, ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ ή ΑΡΙΣΤΑ. Υπάρχει δυνατότητα, έπειτα από απόφαση της Επιτροπής, να απονέμεται, λόγω εξαιρετικής ποιότητας της διδακτορικής διατριβής, ο διδακτορικός τίτλος με τη μνεία «Άριστα μετ' επαίνου».

9.3 Με την ημερομηνία έγκρισης της διδακτορικής διατριβής από την επταμελή εξεταστική επιτροπή αποκτάται η ιδιότητα του διδάκτορα. Η αναγόρευση από τη Συνέλευση του Τμήματος έχει βεβαιωτικό χαρακτήρα.

ΑΡΘΡΟ 10: ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΗ-ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ

10.1 Η διαδικασία που ακολουθείται πριν από την αναγόρευση του Υ.Δ. σε διδάκτορα περιλαμβάνει:

- α) Αίτηση υποψηφίου για αναγόρευση-καθομολόγηση
- β) Κατάθεση διατριβής στη Γραμματεία του Τμήματος σε ψηφιακή μορφή
- γ) Κατάθεση διατριβής στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ"
- δ) Κατάθεση διατριβής στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

10.2 Η διαδικασία αναγόρευσης, καθομολόγησης και απονομής του Διδακτορικού Διπλώματος γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος.

10.3 Το κείμενο του/της Κοσμήτορα ή του /της Προέδρου για την αναγόρευση τους διδάκτορες έχει ως εξής:

Ὅ... πτυχιούχος... τοῦ Πανεπιστημίου... συνέταξε διατριβήν, ἥς ἡ ἐπιγραφή... ἤπερ τοῖς ἀναγνοῦσι καθηγηταῖς ἐμμελῶς ἔχειν ἔδοξεν, ὑπέστη δ' εὐδοκίμως τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις.

Ἐρωτῶ οὖν τὸ Τμήμα εἰ, ταῦθ' ἰκανὰ ποιούμενον τεκμήρια τῆς τοῦ ὑποψηφίου ἐπιστημονικῆς παιδείας, ἐπιδοκιμάζει αὐτὸν εἰς τοὺς διδάκτορας.

Ἐρωτῶ δὲ καὶ τὸν/τὴν Πρύτανιν/Κοσμήτορα εἰ τῆ τοῦ Τμήματος συναινεῖ γνώμη.

(Σε περίπτωση απουσίας Πρύτανη ἢ Κοσμήτορα, ὁ Πρόεδρος λέει:

Οἶδα δὲ καὶ τὸν/τὴν Πρύτανιν/Κοσμήτορα τῆ τοῦ Τμήματος συναινεῖ γνώμη.)

Καθομολόγησον δὴ ἄπερ ὁ νόμος δημοσίᾳ καθομολογεῖν κελεύει τοὺς τὸ διδακτορικὸν μετιόντας ἀξίωμα.

[ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΑΝΑΓΟΡΕΥΟΜΕΝΟΥ]

Ἐπειδὴπερ οὐ μόνον ἐν ταῖς εἰθισμέναις δοκιμασίαις τῆς σεαυτοῦ ἐπιστήμης ἔλεγχον παρέσχεσ σαφέστατον, ἀλλὰ καὶ τῆ διατριβῆ, ἣν φιλοπονῆσας προσήνεγκας τῷ Τμήματι ..., ἀξιὸν ἀπέφηνας σεαυτὸν τοῦ διδακτορικοῦ ἀξιώματος, κάπὶ τούτοις τὸ μὲν Τμήμα ἐδοκίμασέ σε κατὰ τὰ νόμιμα, ὁ δὲ ... τῆ τούτου δοκιμασίᾳ ἐπένευσε, διὰ ταῦτα ἐγώ,..., νῦν δὲ τῆς Σχολῆς ... Κοσμήτωρ/τοῦ Τμήματος ... Πρόεδρος, χρώμενος τῆ δυνάμει ἣν παρὰ τῶν Πανεπιστημιακῶν νόμων καὶ τοῦ Τμήματος ἔχω λαβῶν, σὲ ... ὑποψήφιον ὄντα τῆς ἐν τῷ Τμήματι διδακτορίας, Διδάκτορα τῆς ... δημοσίᾳ ἀναγορεύω καὶ πάσας σοὶ ἀπονέμω τὰς προνομίας τὰς τῷ Πανεπιστημιακῷ τούτῳ ἀξιώματι παρεπομένας, συνθιασώτην δὲ καὶ ἑταῖρον προσαγορεύων, τῆς ἐπιστήμης φιλοτίμως διὰ παντὸς τοῦ βίου ἀντέχεσθαι παραινῶ.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ .....

Ὁ/Ἡ Πρύτανις / Ὁ/Ἡ Κοσμήτωρ

Ὁ/Ἡ Κοσμήτωρ ἢ Ὁ/Ἡ Πρόεδρος

Καθηγητής/Καθηγήτρια

Καθηγητής/Καθηγήτρια

10.4 Το κείμενο του όρκου για τους διδάκτορες έχει ως εξής:

ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ
τῆς ... Σχολῆς/τοῦ Τμήματος...

Ἐπειδὴ τὸ Τμήμα ... τῆς διασῆμου τῶν ... Σχολῆ, τοῦ Πρυτάνεως ἐπινεύοντος, εἰς τοὺς ἑαυτῆς διδάκτορας ἤξιωσε δοκιμάσαι με, αὐτῇ τε καὶ τῇ Πρυτανείᾳ δημοσίᾳ πίστιν δίδωμι τήνδε:

Τῆς μὲν ἐπιστήμης ὡς οἶόν τε μάλιστα ἐν τῷ βίῳ ἐπιμελήσεσθαι κάπὶ τὸ τελειότερον αὐτὴν προαγαγεῖν καὶ ἀγλαΐσαι ἀεὶ πειράσεσθαι, μηδὲ χρήσεσθαι ταύτῃ ἐπὶ χρηματισμῷ ἢ κενοῦ κλέους θήρα, ἀλλ' ἐφ' ᾧ ἂν τῆς θείας ἀληθείας τὸ φῶς προσωτέρω διαχεόμενον ἀεὶ πλείοσιν ἐπαυγάζη, πᾶν δὲ ποιήσῃ προθύμως ὅ,τι ἂν μέλλῃ ἔς εὐσέβειαν οἴσῃν καὶ κόσμον ἠθῶν καὶ σεμνότητα τρόπων, μηδὲ τῆς τῶν ἄλλων διδασκαλίας σὺν ἀβελτερίᾳ κατεπιχειρήσῃ ποτὲ κενοσόφως περπερευόμενος καὶ τὰ ἐκείνοις δεδογμένα κατασοφιστεύειν πειρώμενος, μηδ' ἐθελήσῃ τάναντία ὧν αὐτὸς γινώσκω διδάσκειν, μηδὲ καπηλεύειν τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ τῶν Μουσῶν θιασώτου αἰσχύνειν τῇ τῶν ἠθῶν ἀκοσμίᾳ.

Ταύτην μοι τὴν ἐπαγγελίαν ἐπιτελοῦντι εἴη μοι τὸν Θεὸν ἄρωγὸν κτήσασθαι ἐν τῷ βίῳ.

Ἀθήνησι, τῇ ...

Ὁ/Ἡ Πρύτανης
Καθηγητῆς/Καθηγήτρια

Ὁ/Ἡ Κοσμήτωρ ἢ Ὁ/Ἡ Πρόεδρος
Καθηγητῆς/Καθηγήτρια

10.5 Για ὅσους δεν ἐπιθυμοῦν να δώσουν ὄρκο θρησκευτικοῦ τύπου ἐπιτρέπεται ἀπλὴ ἐπὶ κληση τῆς τιμῆς καὶ συνειδήσεως τους ὡς ἐξῆς:

Ἐπειδὴ τὸ Τμήμα ... τῆς διασῆμου τῶν ... Σχολῆ, τοῦ Πρυτάνεως ἐπινεύοντος εἰς τοὺς ἑαυτῷ διδάκτορας ἤξιωσε δοκιμάσαι με, αὐτῷ τε καὶ τῇ Πρυτανείᾳ δημοσίᾳ πίστιν δίδωμι τήνδε:

Τῆς μὲν ἐπιστήμης ὡς οἶόν τε μάλιστα ἐν τῷ βίῳ ἐπιμελήσεσθαι, κάπὶ τὸ τελειότερον αὐτὴν προαγαγεῖν καὶ ἀγλαΐσαι ἀεὶ πειράσεσθαι, μηδὲ χρήσεσθαι ταύτῃ ἐπὶ χρηματισμῷ ἢ κενοῦ κλέους θήρα ἀλλ' ἐφ' ᾧ ἂν τῆς ἀληθείας τὸ φῶς, προσωτέρω διαχεόμενον, ἀεὶ πλείοσιν ἐπαυγάζη. πᾶν δὲ ποιήσῃ προθύμως ὅ,τι ἂν μέλλῃ ἔς εὐσέβειαν οἴσῃν καὶ κόσμον ἠθῶν καὶ σεμνότητα τρόπων, μηδὲ τῆς τῶν ἄλλων διδασκαλίας σὺν ἀβελτηρίᾳ κατεπιχειρήσῃ ποτέ, κενοσόφως περπερευόμενος/ομένη, καὶ τὰ ἐκείνοις δεδογμένα κατασοφιστεύειν πειρώμενος/ωμένη, μηδ' ἐθελήσῃ τάναντία ὧν αὐτὸς/ῆ γινώσκω διδάσκειν, μηδὲ καπηλεύειν τὴν ἐπιστήμην, καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ τῶν Μουσῶν θιασώτου αἰσχύνειν τῇ τῶν ἠθῶν ἀκοσμίᾳ.

10.6 Χρησιμοποιεῖται ἐνιαίος τύπος γιὰ τὸ Διδακτορικὸ Δίπλωμα, σύμφωνα με τὰ πρότυπα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II, ὅλα τὰ στοιχεῖα των ὁποίων (σχῆμα καὶ μέγεθος τίτλου, μέγεθος καὶ διάταξη λογότυπου, κείμενο, ἀποστάσεις, γραμματοσειρά, κ.λπ.) εἶναι δεσμευτικά.

ΑΡΘΡΟ 11: ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΥΝΑΦΗ

11.1 Ο συγγραφέας της διδακτορικής διατριβής είναι ο δικαιούχος του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, του περιεχομένου της διατριβής του, σύμφωνα με τον Ν. 2121/1993, όπως ισχύει.

11.2 Τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας (π.χ. ευρεσιτεχνίες), που ενδεχομένως προκύψουν από τα αποτελέσματα της έρευνας της διδακτορικής διατριβής και μόνο, ανήκουν στον διδάκτορα, στον Επιβλέποντα Καθηγητή και στο ΕΚΠΑ, κατά τα νόμιμα ποσοστά. Μπορεί δε, να ανήκουν και σε μέλη της ερευνητικής ομάδας τα οποία έχουν συμβάλει σημαντικά στη δημιουργία και την αξιοποίηση των παραπάνω ερευνητικών αποτελεσμάτων.

11.3 Για τα θέματα αυτά μπορεί να υπογραφεί σύμβαση μεταξύ των μερών σε οποιοδήποτε στάδιο της έρευνας.

ΑΡΘΡΟ 12: ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ

Η Συνέλευση του οικείου Τμήματος αποφασίζει, έπειτα από εισήγηση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, τη διαγραφή υποψηφίου διδάκτορα:

- α) εφόσον δεν ανανεώσει την ετήσια εγγραφή του
- β) εφόσον υπερβεί τη μέγιστη χρονική διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία
- γ) κατόπιν αιτήσεως του υποψηφίου διδάκτορα
- δ) εφόσον δεν υποβάλλει ετήσια αναλυτικά υπομνήματα σχετικά με την πρόοδο της διατριβής του
- ε) εάν έχει παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις προβαίνοντας σε πειθαρχικά παραπτώματα.

ΑΡΘΡΟ 13: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Οι Διδακτορικές σπουδές που προσφέρονται από τις Σχολές και τα Τμήματα του ΕΚΠΑ υπόκεινται σε εξωτερική αξιολόγηση σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Υπόδειγμα Μονοτμηματικού ΔΜΣ

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: ..... (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00/00/0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Ο/Η ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ή

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Μονοτμηματικού ΔΜΣ με διπλή ειδίκευση

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: ..... (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... και την ειδίκευση ..... έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00/00/0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Ο/Η ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ή

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Διατμηματικού ΔΜΣ του ΕΚΠΑ

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ..... ΚΑΙ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: ..... (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00/00/0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Διατμηματικού ΔΜΣ του ΕΚΠΑ με διπλή ειδίκευση

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....,

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ..... ΚΑΙ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: ..... (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... και την ειδίκευση ..... έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00/00/0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Διδρυματικού ΔΜΣ μόνο με λογότυπο ΕΚΠΑ

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ .....

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: ..... (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Διδρυματικού ΔΜΣ μόνο με λογότυπο ΕΚΠΑ με διπλή ειδίκευση

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ .....

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: ..... (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... και την ειδίκευση ..... έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Διδρυματικού ΔΜΣ με λογότυπο συνεργαζόμενου Ιδρύματος

Αριθ.πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ
ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ .....

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: ..... (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Διδρυματικού ΔΜΣ με λογότυπο συνεργαζόμενου Ιδρύματος με διπλή ειδίκευση

Αριθ.πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
—ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837—

ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ
ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ .....

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: ..... (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... και την ειδίκευση ..... έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Κοινού ΔΜΣ μόνο με λογότυπο ΕΚΠΑ

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΚΟΙΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ .....

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο)
πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο
πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά
την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες
εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: .....
(τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν
υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα
(10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Κοινού ΔΜΣ μόνο με λογότυπο ΕΚΠΑ με διπλή ειδίκευση

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΚΟΙΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ .....

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο)
πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο
πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά
την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες
εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: .....
(τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... και την ειδίκευση ..... έτυχε του
Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την
00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Κοινού ΔΜΣ με λογότυπο συνεργαζόμενου Ιδρύματος

Αριθ.πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
—ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837—

ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ
ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΚΟΙΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ .....

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: ..... (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/00. (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών)

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Κοινού ΔΜΣ με λογότυπο συνεργαζόμενου Ιδρύματος με διπλή ειδίκευση

Αριθ.πρωτ.:

**ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ
ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΚΟΙΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ .....

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: ..... (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... και την ειδίκευση ..... έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/00. (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών)

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Μονοτμηματικού αγγλόφωνου ΔΜΣ

Ref. no.:

HELLENIC REPUBLIC
National and Kapodistrian
University of Athens
— EST. 1837 —

MASTER'S DEGREE

POSTGRADUATE PROGRAMME

OF THE DEPARTMENT OF .....

IN «.....»

..... (first name/last name) has been awarded the Degree of Master of .....
(Arts/Science/Phil), having followed the approved programme in «.....» in the
specialization of «...» with the grade of «.....» [excellent/very good/good (10)] on ..... (date).

In witness whereof this degree is issued

Athens, 00/00/0000

THE RECTOR

THE CHAIR OF THE DEPARTMENT or
THE DEAN OF THE FACULTY

THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT

Υπόδειγμα Μονομηματικού αγγλόφωνου ΔΜΣ με διπλή ειδίκευση

Ref. no.:

HELLENIC REPUBLIC
National and Kapodistrian
University of Athens
— EST. 1837 —

MASTER'S DEGREE

POSTGRADUATE/GRADUATE PROGRAMME

OF THE DEPARTMENT OF .....

IN «.....»

..... (first name/last name) has been awarded the Degree of Master of .....
(Arts/Science/Phil), having followed the approved programme in «.....» in the
specializations of «...» and of «...» with the grade of «.....» [excellent/very good/good (10)] on
..... (date).

In witness whereof this degree is issued

Athens, 00/00/0000

THE RECTOR

THE CHAIR OF THE DEPARTMENT or
THE DEAN OF THE FACULTY

THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT

Υπόδειγμα αγγλόφωνου Διατμηματικού/Διδρυματικού/Κοινού ΔΜΣ

Ref. no.:

HELLENIC REPUBLIC
National and Kapodistrian
University of Athens
— EST. 1837 —

MASTER'S DEGREE

INTERDEPARTMENTAL/INTERINSTITUTIONAL/JOINT POSTGRADUATE/GRADUATE PROGRAMME

OF THE DEPARTMENT OF ..... (OF NKUA)

AND THE DEPARTMENT OF..... (OF...)

IN «.....»

..... (first name/last name) has been awarded the Degree of Master of .....
(Arts/Science/Phil), having followed the approved programme in «.....» in the
specialization of «...» with the grade of «.....» [excellent/very good/good (10)] on .....
(date).

In witness whereof this degree is issued

Athens, 00/00/0000

THE RECTOR

THE DIRECTOR OF THE PROGRAMME

THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT

Υπόδειγμα αγγλόφωνου Διατμηματικού/Διδρυματικού/Κοινού ΔΜΣ με διπλή ειδίκευση

Ref. no.:

HELLENIC REPUBLIC
**National and Kapodistrian
University of Athens**
— EST. 1837 —

MASTER'S DEGREE

INTERDEPARTMENTAL/INTERINSTITUTIONAL/JOINT POSTGRADUATE/GRADUATE PROGRAMME

OF THE DEPARTMENT OF ..... (OF NKUA)

AND THE DEPARTMENT OF..... (OF...)

IN «.....»

..... (first name/last name) has been awarded the Degree of Master of .....
(Arts/Science/Phil), having followed the approved programme in «.....» in the
specializations of «...» and of «...» with the grade of «.....» [excellent/very good/good (10)] on
..... (date).

In witness whereof this degree is issued

Athens, 00/00/0000

THE RECTOR

THE DIRECTOR OF THE PROGRAMME

THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT

Υπόδειγμα αγγλόφωνου Διατμηματικού/Διδρυματικού/Κοινού ΔΜΣ με λογότυπο
συνεργαζόμενου Ιδρύματος

Ref. no.:

HELLENIC REPUBLIC
**National and Kapodistrian
University of Athens**
—EST. 1837—

ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ
ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

MASTER'S DEGREE

INTERDEPARTMENTAL/INTERINSTITUTIONAL/JOINT POSTGRADUATE/GRADUATE PROGRAMME

OF THE DEPARTMENT OF ..... (OF NKUA)

AND THE DEPARTMENT OF..... (OF...)

IN «.....»

..... (first name/last name) has been awarded the Degree of Master of .....
(Arts/Science/Phil), having followed the approved programme in «.....» in the
specialization of «...» with the grade of «.....» [excellent/very good/good (10)] on ..... (date).

In witness whereof this degree is issued

Athens, 00/00/0000

THE RECTOR

THE DIRECTOR OF THE PROGRAMME

THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT

Υπόδειγμα αγγλόφωνου Διατμηματικού/Διδρυματικού/Κοινού ΔΜΣ με λογότυπο συνεργαζόμενου Ιδρύματος με διπλή ειδίκευση

Ref. no.:

HELLENIC REPUBLIC
**National and Kapodistrian
University of Athens**
—EST. 1837—

ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ
ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

MASTER'S DEGREE

INTERDEPARTMENTAL/INTERINSTITUTIONAL/JOINT POSTGRADUATE/GRADUATE PROGRAMME

OF THE DEPARTMENT OF ..... (OF NKUA)

AND THE DEPARTMENT OF..... (OF...)

IN «.....»

..... (first name/last name) has been awarded the Degree of Master of .....
(Arts/Science/Phil), having followed the approved programme in «.....» in the
specializations of «...» and of «...» with the grade of «.....» [excellent/very good/good (10)] on
..... (date).

In witness whereof this degree is issued

Athens, 00/00/0000

THE RECTOR

THE DIRECTOR OF THE PROGRAMME

THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT

Υπόδειγμα ΔΜΣ Επαγγελματικού ΠΜΣ

Αριθ.πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Επαγγελματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, που διοργανώνεται στο πλαίσιο προγραμματικής συμφωνίας με τον/την/το ..... (φορέας), με τίτλο: ..... (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00/00/0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Ο/Η ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ή

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Υπόδειγμα

ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
—ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837—

ΠΡΥΤΑΝΕΥΟΝΤΟΣ
ΕΝ ΤΩ ΑΘΗΝΗΣΙΝ ΕΘΝΙΚΩ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

..... (ονοματεπώνυμο Πρύτανη σε γενική πτώση)

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ..... (γνωστικό αντικείμενο Πρύτανη σε γενική πτώση)

ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ .....

..... (ονοματεπώνυμο Προέδρου σε ονομαστική πτώση)

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ/ΤΡΙΑ ..... (γνωστικό αντικείμενο Προέδρου σε γενική πτώση)

ΕΠΙ ΔΕ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ..... **ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

..... (ονοματεπώνυμο Διδάκτορα σε αιτιατική πτώση & πατρώνυμο σε γενική πτώση)

.....**ΤΟ ΓΕΝΟΣ, ΕΚ/ΕΞ** ..... **ΟΡΜΩΜΕΝΟΝ/ΟΡΜΩΜΕΝΗΝ**

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ....., ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.....

(στην περίπτωση που ο/η πτυχιούχος έχει περισσότερα από ένα πτυχία να αναγράφεται/ονται το/τα σχετικό/ά πτυχίο/α με το/α οποίο/α έγινε δεκτός/ή στη διδακτορική διατριβή. Επίσης να αναγράφεται η Σχολή στην οποία ανήκει το Τμήμα εάν υπάρχει)

ΤΗΝ ΕΝ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΕΠΙΔΟΣΙΝ «.....»
ΕΠΙΔΕΙΞΑΜΕΝΟΝ/ΗΝ

ΑΠΟ ΔΟΓΜΑΤΟΣ ΟΜΟΘΥΜΟΥ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ/ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΤΗΣ ..... (επιστημονικό πεδίο)

Η ΕΘΟΣ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΚΑΙ ΠΑΣΑΣ ΑΥΤΩ,/ΑΥΤΗ ΤΑΣ ΠΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΑΣ ΤΩ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩ ΤΟΥΤΩ ΑΞΙΩΜΑΤΙ ΠΑΡΟΜΑΡΤΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΕΝΕΙΜΕ
ΜΗΝΟΣ .....

ΕΤΕΙ .....

ΤΟΥΘ' ΟΥΤΩ ΔΗ ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ ΔΗΛΟΥΤΑΙ ΤΩ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙ ΤΩΔΕ
ΟΥ ΜΟΝΟΝ ΤΑΙΣ ΣΦΡΑΓΙΣΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙΣ ΚΕΚΥΡΩΜΕΝΩ.

ΕΓΕΝΕΤΟ ΤΟΔΕ ΜΗΝΟΣ ... ΕΤΕΙ ...

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΙΣ

Ο/Η ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ή
Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΣ

Υπόδειγμα Διδακτορικού Διπλώματος με συνεπίβλεψη

ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

..... (ονομασία &
χώρα Παν/μίου Αλλοδαπής)

ΠΡΥΤΑΝΕΥΟΝΤΟΣ

ΕΝ ΤΩ ΑΘΗΝΗΣΙΝ ΕΘΝΙΚΩ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

..... (ονοματεπώνυμο Πρύτανη σε γενική πτώση)

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ..... (γνωστικό αντικείμενο Πρύτανη σε γενική πτώση)

ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ .....

..... (ονοματεπώνυμο Προέδρου σε ονομαστική πτώση)

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ/ΤΡΙΑ ..... (γνωστικό αντικείμενο Προέδρου σε γενική
πτώση)

ΕΠΙ ΔΕ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ..... ΠΡΟΕΔΡΟΣ

..... (ονοματεπώνυμο Διδάκτορα σε αιτιατική πτώση & πατρώνυμο σε γενική
πτώση)

.....ΤΟ ΓΕΝΟΣ, ΕΚ/ΕΞ .....

ΟΡΜΩΜΕΝΟΝ/ΟΡΜΩΜΕΝΗΝ

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ....., ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.....

*(στην περίπτωση που ο/η πτυχιούχος έχει περισσότερα από ένα πτυχία να αναγράφεται/ονται το/τα σχετικό/ά
πτυχίο/α με το/α οποίο/α έγινε δεκτός/ή στη διδακτορική διατριβή. Επίσης να αναγράφεται η Σχολή στην οποία
ανήκει το Τμήμα εάν υπάρχει)*

ΤΗΝ ΕΝ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ, ΕΠΙΔΟΣΙΝ «.....»

ΕΠΙΔΕΙΞΑΜΕΝΟΝ/ΗΝ

ΑΠΟ ΔΟΓΜΑΤΟΣ ΟΜΟΘΥΜΟΥ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ/ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΤΗΣ ..... (επιστημονικό πεδίο)

Η ΕΘΟΣ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΚΑΙ ΠΑΣΑΣ ΑΥΤΩ/ΑΥΤΗ ΤΑΣ ΠΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΑΣ ΤΩ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩ ΤΟΥΤΩ ΑΞΙΩΜΑΤΙ ΠΑΡΟΜΑΡΤΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΕΝΕΙΜΕ
ΜΗΝΟΣ .....

ΕΤΕΙ .....

ΤΟΥΘ' ΟΥΤΩ ΔΗ ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ ΔΗΛΟΥΤΑΙ ΤΩ, ΔΙΠΛΩΜΑΤΙ ΤΩΔΕ
ΟΥ ΜΟΝΟΝ ΤΑΙΣ ΣΦΡΑΓΙΣΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙΣ ΚΕΚΥΡΩΜΕΝΩ.

ΕΓΕΝΕΤΟ ΤΟΔΕ ΜΗΝΟΣ ... ΕΤΕΙ ...

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΙΣ

**Ο/Η ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ή
Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ**

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΣ